

Slovenska zveza na Švedskem

ISSN 1651-8292

Slovensko

GLASILO

Slovenska BLADET

Pomlad/Vår 2008

Št./Nr 22 Letnik/Årgång 7

Slovenska riksförbundet i Sverige

S
L
O
V
E
N
S
K
A

B
L
A
D
E
T

S
L
O
V
E
N
S
K
O

G
L
A
S
I
L
O

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET

Št. / Nr 22

Letnik / Årgång 7

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige
PG: 72 18 77- 9; Finančna podpora Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Naslovni sliki / Uppslagsfoton: **Turning Torso; Malmö**

Foto: Zvone Podvinski

Slovenske jedi *Foto:* Kulturni atlas Slovenija

VSEBINA

-

INNEHÅLL

Uvodna beseda	3	Inledningsord
Slovenska zveza	4	Slovenska riksförbundet
Društva	14	Föreningar
Planika, Malmö	14	
Slovenija, Olofström	15	
Simon Gregorčič, Köping	20	
Slovenski DOM, Göteborg	23	
Orfeum, Landskrona	27	
Kultura	34	Kultur
Naša cerkev	41	Vår kyrka
Reportaže	44	Reportage
Dogodki	50	Händelser
Razno	56	Allmänt
Arhiv	58	Arkiv
Naslovi	64	Adresser

Glavni in odgovorni urednik/izdajatelj — Huvudredaktör/ansvarig utgivare:
Avguština Budja (-stina)

Tehnični urednik—Teknisk redaktör

Zvonko Bencek

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar

Jožef Ficko / Ciril M. Stopar

Naslov uredništva/Adressen:

Augustina Budja
Hantverkargatan 50
261 52 LANDSKRONA
Tel. 0418– 269 26
budja@bredband.net

E-pošta:

Vaše prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. maja, 2008

Skicka era bidrag senast den 15 maj 2008

IN MEMORIAM – JANEZ DRNOVŠEK

Janez Drnovšek

Vir: NST, 2008-02-24 >>

Sloveniens ex-president död

LJUBLJANA. Sloveniens förre president Janez Drnovsek har avlidit efter en lång tids sjukdom, rapporterar nyhetsbyrån STA. Drnovsek, som blev 57 år, var en av skaparna av den självständiga slovenska republiken.

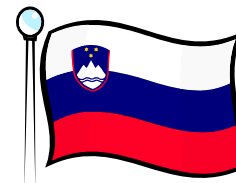
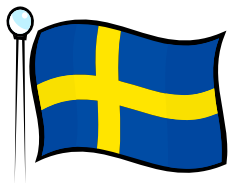
Efter Sloveniens självständighet blev han 1992 landets andra premiärminister, en post som han behöll till maj 2000 då han avgick efter oenighet inom regeringen. Efter nyval återtog han regeringsansvaret redan hösten 2000 och var nu premiärminister till 2002, då han valdes till president. TT-Reuters

V soboto, 23. februarja 2008 je na svojem domu na Zaplani po dolgotrajni bolezni v 58. letu starosti umrl bivši dolgoletni premier, zadnjih pet let – do decembra 2007 pa tudi predsednik Republike Slovenije, dr. **Janez Drnovšek**. Bil je izjemno dober in nadarjen politik, dober poznavalec ljudi, zaradi tega čislan ne le pri majhnih ljudeh, marveč ga je spoštovala tudi večina političnih nasprotnikov, kar je v Sloveniji redkost. Od leta 1989 pa do danes je najprej v skupni Jugoslaviji, nato pa v Sloveniji zasedal najvišje položaje. Skupaj s sodelavci je z neizmerno energijo in potrpežljivostjo odigral ključno vlogo pri pogajanjih ob osamosvajanju Slovenije.

Njegova pogajalska umirjenost in preudarnost sta bili odločilni pri odhodu JLA iz Slovenije oktobra, 1991. Zadnjih 15 let je s svojo držo modrega, izkušenega politika in državnika pomirjevalno vplival na politično življenje v Sloveniji. »Vedno znova je znal združevati različne politične poglede in stranke, da je nastala sodobna Slovenija, na katero smo lahko ponosni« je dejal nekdanji svetovalec, **Ivo Vajgl**.

V ponedeljek, 25. februarja, je bil po sklepu vlade v Sloveniji dan žalovanja, do dne pogreba, dne 26. februarja, pa so po vsej Sloveniji na državnih ustanovah visele zastave na pol droga. Na pokojnikovo željo je bil pogreb v ožjem družinskem krogu brez državniških časti. Položen je bil v družinsko grobnico v Zagorju ob Savi.

JoF

Slovenska zveza na Švedskem

slovenska.riksforbundet@telia.com

Predsednik ima besedo...

Predsednik SZ Ciril Stopar z ženo Silvano

Pomlad je pred vrati, zime letos še sploh ni bilo, čeprav imamo še dva meseca pred nami, ki nam lahko prineseta marsikatera presenečenja. Od januarja pa do 1. julija je Slovenija prevzela predsedovanje EU, zato smo v Slovenski zvezi in v društvih ves program prilagodili temu. To pomeni, da bomo poskušali predstaviti Slovenijo švedskemu občinstvu. Začeli bomo z Slovenskim kulturnim srečanjem, ki je jubilejno dvajseto po številu. Obenem Slovenski dom praznuje prvo okroglo obletnico, 10 let plodnega delovanja in v teh letih se je društvo pridno razvijalo in sedaj hoče z organizacijo osrednjega slovenskega SREČANJA pokazati rezultate svojega dela.

V aprilu bo Slovensko zvezo obiskala delegacija iz Državnega zbora RS, Komisija za Slovence v zamejstvu in po svetu, na Švedskem bodo tri dni, obiskali bodo Stockholm, Olofström in Malmö, morda tudi Göteborg. Dogovor o tem še poteka.

V maju bodo društva imela likovne razstave, odprte hiše in balinarsko tekmovanje. V juniju pa bo slovensko društvo ORFEUM iz Landskrone obeležilo 40 letnico obstoja. V soboto, 10. junija bo SKM organizirala tradicionalno romanje v Vadsteni, 35. po vrsti. V juniju bodo začeli tudi društveni pikniki. O naslednjih prireditvah pa vas bomo obvestili v naslednjem Informativnem glasilu, ki bo izšel pred dopusti, takrat tudi že z novim imenom.

Še enkrat vas prosimo, da se v čim večjem številu udeležite Slovenskega srečanja v Göteborgu in vseh ostalih prireditvah, da tako počastimo obletnice, utrdimo slovensko zavest in predstavimo našo domovino Slovenijo.

Spet vas spominimo, da je zelo pomembno, da se včlanite v slovenska društva, ker smo tako močnejši. Vabimo prejšnje člane društva Lipa iz Landskrone, da se včlanijo v eno od sosednjih društev.

OBVESTILO ČLANOM SD LIPA v LANDSKRONI

Kot veste, je SD Lipa v Landskroni po sklepu članov in občnega zbora ukinjeno s 1. januarjem 2008. Obveščamo vas, da s tem Slovenska zveza pride skoraj pod mejo 1000 članov in da zaradi tega lahko zgubimo ekonomsko pomoč od švedskih oblasti, tako da nimamo možnosti hoditi na sestanke v Stockholm, kjer Slovenska zveza predstavlja in se bori za vse Slovence na Švedskem, prav tako ne moremo organizirati drugih prireditev, kot so Slovenska srečanja in ostale osrednje prireditve.

Vabimo vas, da se pridružite oziroma včlanite v eno izmed sosednjih slov. društev. Na ta način boste ostali del slovenske skupnosti na Švedskem ter sebi in nam vsem pomagali, da obstanemo. Le spominjajte se slovenskih prireditev v Landskroni, ki so bile vedno zelo uspešne. Obveščamo vas, da vas naslednji dve društvi z veseljem sprejmeta med svoje članstvo:

- **SKD Planika v Malmo**; članarina je 350 kr na družino. Plusgirot: **77 95 97 – 4**. Vse informacije dobite pri: Jožef Ficko (tajnik), tel: 040 - 18 75 64, E-mail: jozef.ficko@bredband.net ali Ivanka Franseus (preds): tel: 040 – 49 43 85.

- **KD Slovenija, Olofström**; članarina je 220 kr na družino. PG: **73 23 65 - 2**. Vse informacije dobite pri: Ciril Stopar (preds.), tel/fax: 0457 – 771 85. E-mail: slovenija.olofstrom@telia.com

S plačilom članarine pri enem od zgornjih društev boste še naprej brezplačno prejeli Informativno glasilo Slov. zveze. Dobrodošli med nas, prijatelji!

BREV TILL MEDLEMMAR I f.d. SLOVENSKA FÖRENINGEN

LIPA I LANDSKRONA

Som ni vet har medlemmar i Slov. föreningen Lipa i landskrona bestämt att föreningen ska upphöra fr.o.m. den 01. 01. 2008. Så nu kommer medlemskap i Slovenska Riksförbundet under 1000 medlemmar, så vi är inte längre berättigade till ekonomiskt bidrag från Svenska myndigheter och har inte råd att åka på möte till Stockholm, samt arrangera slovenska träffar. Vi föreslår att ni betalar medlemskap i en av närliggande slov. föreningar som gärna tar emot:

- Slov. för. **Planika i Malmö**. Medlemsavgift: **350 kr/familj**. Plusgirot: **77 95 97 – 4**. Information: Jožef Ficko (sekreterare), tel: 040 - 18 75 64, E-mail: jozef.ficko@bredband.net eller Ivanka Franseus (ordf): tel: 040 – 49 43 85.

- Kulturföreningen **Slovenija, Olofström**: Medlemsavgift: **220 kr/familj**. PG: **73 23 65 – 2** Information: Ciril Stopar (ordf.), tel: 0457 – 771 85. E-mail: slovenija.olofstrom@telia.com

Med betald medlemsavgift får ni bl a Informationsbladet utan extra kostnad. Välkomna! Med vänliga hälsningar / Lep pozdrav in dobrodošli

>>>>>>>>>>

Slovenska zveza na internetu

<http://www.slovenien.nu/slovenskariksforbundet.htm>

Program dela Slov. zveze 2008

- + Od januarja- marca občni zbori slov. društev.
- + Pustovanja in praznovanje Dneva žena v društvih.
- + 1. marca, občni zbor Slovenske zveze v SKD Planika, Malmö.
- + 5. aprila, 20. Slovensko kulturno srečanje in 10-letnica Slovenskega doma, v Medborgarhuset v Göteborgu. Organizator Slovenski dom in Slovenska zveza.
- + V aprilu, obisk Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu iz Državnega zbora RS pri slov. društvih in Slovenski zvezi.
- + V aprilu, maju in juniju prireditve in razstave, balinarski turnir v slov. društvih, glede na to, da Slovenija vodi Evropsko unijo.
- + 10. maja, romanje v Vadsteno. Organizator je Slov. kat. misija.
- + 30. in 31. maj – praznovanje 40-letnice slovenskega društva v Landskroni (Triglav – Lipa - Orfeum 1968 – 2008), datum je preliminarren.
- + 29. avgusta, srečanje starejših Slovencev Barnakälla.
- + Jesenske prireditve v društvih.
- + 18. oktobra koncert Okteta Odmevi iz Trsta in slovenska umetniška razstava v Olofströmu. Koncert morda še v drugih društvih.
- + 22. novembra, jesenska konferenca Slov. zveze.
- + Med letom pa morda tudi drugo gostovanje kulturnih skupin iz Slovenije in zamejstva.

Nekatere zgoraj navedene datume bomo morda še spremenili.

Obvestilo o humanitarni pomoči Slov. zveze Sloveniji po katastrofalnih poplavah

Zahvaljujemo se vsem darovalcem za pomoč Sloveniji po katastrofalnih poplavah minulo leto. Darovali ste nam 2 900 kr, na sestanku UO Slov. zveze v novembru je Zveza dodala še 2100 kr. Po sklepu UO Slov. zveze smo poslali 5000 kr oziroma 527€ v občino Železniki, ki so jo najbolj prizadele poplave.

Na kraju vam iz srca zaželim:

**Vesele in zadovoljne velikonočne
praznike**

Ciril Marjan Stopar

Foto: Z. Podvinski

Občni zbor Slovenske zveze na Švedskem

Občni zbor Slovenske zveze za leto 2008 je bil dne 1. 3. v slovenskega društva Planika v mestu Malmö. Udeležili so se ga redstavniki vseh desetih društev na Švedskem (enajsto, Lipa, je prenehalo delovati s prvim januarjem, 2008). Posebni gosti so bili g. Zvone Podvinski, rektor Slovenske katoliške misije na Švedskem, g. Andrej Knaus iz Slovenskega veleposlaništva v Stockholmu ter dr. Jure Piškur, profesor na Biološkem inštitutu v Lundu. Po večerji pa je raztegnil harmoniko Viktor Semprimožnik iz Hästvede. G. Jure Piškur je udeležencem OZ SZ pripravil zanimivo predavanje iz svojega obiska v Avstraliji. Sestanek je trajal en dan.

Upravni odbor Slovenske zveze na Švedskem ostaja nespremenjen:

Ciril Stopar, predsednik
Ivanka Franseus, podpredsednica
Alojz Macuh, podpredsednik
Štefanija Berg, blagajnik
Marjana Ratajc, tajnica
Člani UO: Pavel Zavrel, Stockholm
Jožef Ficko, Malmö
Lado Lomšek, Göteborg
Mladinski ref.: Ana Kokol, Göteborg
Suzana Macuh, Köping
SLOVENSKO GLASILO in ref. Za ženska vprašanja: Augustina Budja, Landskrona

Nadzorni odbor in volilna komisija:

Branko Jenko, Smålandsstenar (Halmstad)

Janez Rampre, Olofström

Franc Franseus, Malmö

Foto: levo - *slovenska himna in minuta molka za Drnovška*; desno - *predsednik C. Stopar in Jure Piškur ob koncu predavanja o posebnostih avstralske flore in drugo*

NOVO DRUŠTVO Za pristop v članstvo k Slovenski zvezi je zaprosilo društvo ARENA iz Kallinge. Prošnja je bila sprejeta. Člane društva ARENA pozdravljamo: **dobrodošli!** Vabimo vas, da se oglašate v našem skupnem SLOVENSKEM GLASILU na Švedskem. K Slovenski zvezi je tako priključenih spet 11 društev.

SPREMEMBA IMENA Slovenska revija *Informativno GLASILO / Informationsbladet* je na letošnjem občnem zboru SZ spremenila ime. Že s to številko se bo revija imenovala **SLOVENSKO GLASILO / SLOVENSKA BLADET**. Upamo, da bo naše skupno glasilo ostalo prepoznavno ter ga bodo dopisniki podprli in bralci tudi v prihodnje radi vzeli v roke. Trenutno imamo 520 naslovnikov revije.

Še vedno tudi sprejemamo naročila za knjižno izdajo GLASILA vseh dosedanjih števil, približno 1 000 strani doslej. Pišite na naslov: budja@bredband.net.

Uredništvo

Fotografije iz občnega zbora SZ, 2008, ki so jih prispevali: Zvone Podvinski, Augustina Budja in Ciril Stopar.

Predsednik je odlično dobro pripravil program, tako da je bilo udeležencem lažje slediti dnevnemu redu. Na sestanku so tekli pogovori tudi med predstavniki društev. Hvala članom društva Planika za organizacijo – jedačo in pijačo ter vse ostalo!

Takole je udeležence občnega zbora SZ pred odhodom na domove in v hotel pozdravil

Viktor Semprimožnik s svojo zvesto harmoniko. Takrat se je dan že nagnil v pozen večer...

SPOŠTOVANI G. PREDSEDNIK REPUBLIKE SLOVENIJE

***V IMENU SLOVENCEV NA ŠVEDSKEM
IN V SVOJEM LASTNEM IMENU,
IZREKAM GLOBOKO SOŽALJE
OB SMRTI PREJŠNJEGA PREDSEDNIKA
REPUBLIKE SLOVENIJE, PREDSEDNIKA VLADE
TER SOČLOVEKA OZIROMA PRIJATELJA PREPROSTIH LJUDI
DR. JANEZA DRNOVŠKA***

UPRAVNI ODBOR IZREKA ISKRENO SOŽALJE.

Landskrona, 23. februarja 2008

UO SLOVENSKE ZVEZE NA ŠVEDSKEM

.....
/Ciril M. Stopar/

/predsednik/

Malmö: Novice iz Planike

Letošnji, dobro obiskan Občni zbor SKD Planike, vršil se je 19. januarja, bi lahko mirne duše imenovali repriza lanskega če ne bi prišlo do majhe spremembe katera bo, vsaj upamo tako v bodoče ugodno vplivala na razvoj društva. Petčlanskemu upravnemu odboru sta se pridružila dva namestnika. Končno nam je namreč uspelo pridobiti dva pripadnika mlajše generacije: dobrodošla, **Andreja Peternelj in Robert Strgar!** Razen tega ostaja vse pri starem. Planiki bo tudi v 2008 predsedovala **Ivanka**

Franseus, podpredsedniško mesto še vnaprej pripada **Marjeti Pagon**, tajnik je **Jožef Ficko**, blagajnik **Jože Kenič**, ter član UO **Jože Bergoč**.

V letu 2007 je imela Planika 206 članov, kateri so odločilno prispevali k dobremu poslovanju društva bodisi, da so pomagali pri delu, ali pa pridno obiskovali vse prireditve. Po mnenju mnogih članov društva s katerimi sem se pogovarjal, pa je ključ uspeha tudi v dejstvu, da so na vodilnih mestih Upravnega odbora ženske. Dokler so le tega sestavljali pretežno moški, je pogosto prihajalo do vroče krvi in nesporazumov, katerih danes praktično ni več. V letu 2008 bo, prav tako kot v preteklosti, v okviru Planike potekalo več tečajev in pa seveda dopolnilna šola slovenskega jezika za osnovnošolce. Pod okriljem društva neutrudno deluje tudi pevski zbor Planika katerega uspešno vodi **Johannes Likar**.

Novi izzivi

Zadnja leta se vse bolj zavedamo še enega, sicer starega, za nas pa nekoliko novega pojava, staranja prebivalstva. To seveda v veliki meri zadeva tudi Slovence na Švedskem. Mnogo ljudi je ovdovelo, nekateri se osamljajo namerno, da jim ne bi bilo treba pojasnjevati nastalih sprememb. Planika je že pred nekaj leti sprožila dokaj uspel projekt »**Starejši, nazaj v našo sredino**«, kateri pa je sčasoma zaradi objektivnih razlogov zamrl. Upravni odbor je na zadnjem sestanku 25. januarja sklenil, da mora ta program ponovno oživetiti. Oživeli ga bomo že v sklopu praznovanja Dneva žena, 07. marca, v društvenih prostorih. Takrat bomo v Planiko povabili vse starejše rojake s katerih naslovi razpolagamo, ne glede na dejstvo, če so člani društva ali ne. Po potrebi jim bomo na razpolago tudi s prevozom, če sami te možnosti nimajo. Naj dodam še, da bo društvo kot običajno pripravilo kratek kulturni program. Vsem, ki praznujejo okrogle obletnice poskušamo tudi čestitati, kar pa je povezano s pomanjkanjem rojstnih podatkov. Zgodilo se je že, da smo koga zaradi tega prezrli. Vsem prizadetim se za napako opravičujemo.

JoF

Miklavž nas je presenetil

V decembru smo združili praznovanje božičnih praznikov in za otroke težko pričakovanega Miklavža, kajti zakasneni Miklavž je prišel le nekaj dni pred Božičem. To pa zaradi tega ker nekaj članic upravnega odbora dela v zdravstvu tudi v sobotah in nedeljah, zato moramo datume prireditev organizirati po njihovem urniku.

Letos smo dobili novega Miklavža, ki je prišel skozi vrata burno in zahteval od otrok, da se usedejo na njegova kolena in mu povedo če so bili pridni. Otroci so zvedavo gledali, odrasli pa smo se smejali in bili zadovoljni, da je bil Miklavž tako smešno zahteven. No po podelitvi daril smo se ga končno odkrižali, otroci pa o se spravili k mizi pregledali svoja darila in dobili primerno večerjo.

Večkrat nas naši člani presenetijo, tako je bilo tudi tokrat. Čeprav smo mislili, da bodo dva dni pred božičnim večerom skoraj vsi zasedeni z delom in pripravami in da nas ne bo toliko. Pa smo se pošteno ušтели, ko smo z veseljem ugotavljali, da so se društveni prostori že ob 18 uri takoj napolnili. Ljudje so se pogovarjali s seboj in srkali švedski napitek-glögg ter nazdravljali s slovenskim žganjem iz Pleterske kartuzije. Ena ura je hitro minila in že so nas pridne kuharice povabile k večerji. Po večerji pa sta nam zaigrala naša muzikanta. Libero je raztegnil svojo harmoniko in nam podaril že znane melodije, nato pa nas je vedno nasmejani Viktor povabil, da zapojemo ob spremstvu njegove frajtonarice. Razigrani ljudje so tudi zaplesali.

Marija Novak je prav ta dan praznovala svoj 74-ti rojstni dan med nami v društvenih prostorih in zapeli smo ji na zdravje. Tako smo praznovali skoraj do polnoči, ljudje so se nerado poslavljali, ker jim je bilo lepo. Tisti, ki so se pripeljali od daleč so obljubljali da se spet vidimo spomladi na dnevu žena, tisti pa ki so doma iz okolice Olofströma, pa se lahko

oglasijo v društvenih prostorih, ko poteka delo sekcij. Družabni večer zaključimo največkrat ob polnoči, ker moramo spoštovati nočni mir sstanovalcev v stanovanjih.

Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki nam pomagajo pri pripravljanju hrane, tukaj je veliko zlatih pridnih rok. Hvala vam!

Skupno kosilo zadnjo nedeljo v decembru

Zadnjo nedeljo v minulem letu nas je obiskal gospod Zvone Podvinski. V katoliški cerkvi je bila najprej slovenska sv. maša, nato pa smo se zbrali v društvenih prostorih na kosilu, ki so ga pripravile Silvana, Magda in Ivanka, avtor članka pa je pekel krompir. Čas nam je potekel v pogovoru in takoj je minilo popoldne, slovenski duhovnik pa je že moral naprej za Nybro, kjer so ga težko pričakovali, da bo imel slovensko mašo. No, ostali pa smo proslavljali in bili veseli, da smo bili spet skupaj.

Krožki Likovna sekcija je začela svoj krožek v januarju, slovenska šola pa bo začela v februarju.

SLOVENSKA UMETNIŠKA RAZSTAVA O OLOFSTRÖMU

Sporočamo veselo novico, da je društvena likovna sekcija dobila vabilo, da pripravijo umetniško likovno razstavo v Folkets husu od 25. februarja – 24. marca. Slike bodo obešene v mestni knjižnici v zgradbi Folkets husa. S to razstavo bomo ovekovečili predsedovanje Slovenije Evropski skupnosti.

Predavanje Karla Pesjaka

Karlo Pesjak je 18. februarja predaval s temo "Slovenija v mojem srcu", v Folkets husu v Kyrkhultu pri Olofströmu. Kot vedno, se je tudi tokrat veliko ljudi udeležilo njegovega predavanja.

PLAN DRUŠTVENEGA DELAV LETU 2008

25. februarja – 24. marca, Slovenska umetniška razstava v mestni knjižnici Folkets husa v Olofströmu. Razstava je posvečena predsedovanju Slovenije Evropski Uniji. Razstavlja društvena likovna sekcija.

Sobota 8. marca, občni zbor in praznovanje Dneva žena v Olofströmu.

Sobota 1. marca, občni zbor Slovenske zveze v SKD Planika v Malmöju

Nedelja, 30. marca, slov. maša v Olofströmu ob 11.00 uri, v Nybru ob 16.30 uri.

Sobota, 5. aprila, Slovensko kult. srečanje v Göteborgu, Medborgarhuset. (Gremo na pot z majhnim avtobusom ali kombijem), prijave Cirilu.

Petek 11. aprila. Obisk in sprejem Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu iz Državnega zbora v društvenih prostorih. Prikaz delovanja društv. sekcij.

Sobota, 10. maja, romanje v Vadsteno z minibusom ali avtomobili, maša ob 12.00 uri.

Prijave Cirilu Stoparju ali Janezu Zbašniku.

Sobota, 17. maja, društveni balinarski turnir in družabno srečanje v Olofströmu. Likovna razstava v društvenih prostorih in »Öppet hus« (Slovenija in EU)

Sobota 14. junija, balinanje in prijateljsko srečanje v mestecu Kallinge.

Sobota, 30. avgusta, Srečanje starejših Slovencev in slov. piknik v Barnakälla.

Nedelja 31. septembra, slov. maša v Olofströmu ob 11 uri, v Nybru ob 16.30.

Sobota, 18. oktobra, likovna razstava in koncert okteta Odmevi iz Trsta ter Vinska trgatev v Jämshögs Medborgarhus, na veselici igra slov. ansambel iz Italije.

Sobota 22. novembra, sestanek UO Slovenske zveze in revizija.

Nedelja, 30. novembra, slov. maša v Olofströmu ob 11 uri, v Nybru ob 16.30..

Sobota 13. decembra sv. Miklavž za otroke in praznovanje božičnih praznikov.

Likovna sekcija: *Od januarja– junija, avgusta– decembra, krožek likovne sekcije 2- 3 nedelje v mesecu. Vabimo vse zainteresirane. Od 16.15 – 19.30 ure (ko ni šole začne krožek ob 14.30)*

Slovenska šola: *7. termin, dopolnilnega pouka slovenskega jezika za otroke bo v nedeljah ob 14.00 -16.15 ure ali po dogovoru s starši, dvakrat mesečno od marca– junija, od septembra– decembra.*

Društveni prostori bodo odprti, *ko bo likovna sekcija imela krožek, to je v nedeljah od 15.00 ure naprej, (trikrat mesečno od januarja- junija, septembra - decembra).*

ŽALOSTNA NOVICA V februarju je umrl najstarejši član društva pok. Kogler Maks iz Tyringe v 89 letu starosti. V globoki žalosti je zapustil hčerko Marijo in njeno družino.

UO KD Slovenija izreka iskreno sožalje.

Foto in tekst: **Ciril M. Stopar**

Na letošnjem občnem zboru Slovenske zveze, dne 1. 3. 2008

VOŠČILO: Vsen članom in prijateljem društva Simon Gregorčič, in vsem bralcem SL. GLASIŁA tukaj na Švedskem in doma v Sloveniji ter vsem prijateljem ki se srečujemo in poznamo, želimo res vesele Velikonočne praznike, mnogo lepih, veselih in razpoloženih trenutkov, dosti užitkov ob teh lepih spomladanskih dneh, veliko pirohov in dobre volje, je želja predsednika društva Simon Gregorčič, Köping

Načrt dela v letu 2008

Januar : Družabni večeri ob sobotah

Februar: Srečanje ob sobotah, plus Valentinovo

Marec: Dan Žena

April: Kres v naravi (pri druž. Macuh na Husti)

Maj: Binkošti (romanje v Vadsteno)

Junij: Praznovanje poletnega časa (Mitsommar) Letos bo to praznovanje malo

drugače, kajti v planu imamo potovanje po Švedski proti severu, okolica Osla in

norveških Fjordov. Potovanje bo planirano in organizirano, zato vas obveščamo, da si

planirate čas, da se v čim večjem številu podamo na ogled lepot Švedske dežele.

Od meseca Julija do konec septembra delo v društvu po dogovoru.

Oktober : Družabni večeri v prostorih društva

November : Spominjamo se naših rajnih svojcev in prijateljev

November : Praznovanje očetovega dne in martinovanje

December : Miklavževanje, družabni večeri in silvestrovanje

V mesecu septembru in oktobru je tudi čas nabiranja gob, tudi takrat se dobivamo in skupaj preživljamo prijetne trenutke v gozdovih.

Ob torkih ženski krožki ob 16.00 uri naprej vabljene vse k sodelovanju. Ob Sredah pa moški del, prav tako vabljeni vsi.

Vabljeni tudi k aktivnosti ki jih imamo med tednom v prostorih društva

Dragi člani in prijatelji društva Simon Gregorčič v Köpingu, leto, ki je pred nami, naj nam prinese dosti veselja, mnoga srečanja, upanja in družabnosti. Kot predsednik društva želim in upam, da se dobivamo večkrat v čim večjem številu, da bi čutili čim več veselja pri vseh teh navedenih aktivnostih, da bi se nam pridružili mlajši člani in članice društva, da bi bili med nami v središču pri vseh dejavnostih, privabimo jih v središče našega srečanja in druženja tukaj v društvu Simon Gregorčič v Köpingu! Želim dosti veselja in uspeha pri delu.

Alojz Macuh, društvo »Simon Gregorčič«

Čestitke Rafaelu Bajec: Dragi Rafael, ob okroglem jubileju ti želimo veliko trdnega zdravja, veselja in sreče, ter mirnega življenja med tvojimi najdražjimi.

Pred tabo so leta, bogatejša kot si lahko predstavljaš, z radostjo jih sprejmi in uživaj v vsakem letnem času, ne sprašuj se zakaj, saj vendar življenje je lepo sedaj.

Kozarček vinca nalij, trči na zdravje s svojimi najdražjimi in s prijatelji

ter ga do dna izpij,

sliši pa naj se pesem: kolikor kapljic, toliko let

Bog ti daj na svet živet,

Živijo, oj živijo še vrsto let.

Sprejmi najlepše čestitke

ob tako lepem jubileju,

Želimo ti še vrsto zdravih let!

To so želje nas vseh - članov in prijateljev društva

„Simon Gregorčič“, Köping

Silvestrovanje v Köpingu

Slovensko društvo Simon Gregorčič je po dveh letih zopet organiziralo silvestrovanje in obenem praznovanje 35-letnice društva, katero nam vsem še vedno veliko pomeni.

Vse je začelo ob 18.uri na silvestrov večer, ko smo se zbrali v društvenem lokalu. Že uro pozneje je bila večina članov lepo zbrana. Predsednik društva, g. Alojz Macuh, je vse navzoče lepo pozdravil in zaželel dobrodošlico in pozdrav podkrepil tako, da je vsakomur ponudil šilček whisky-ja.

V nekaj stavkih nam je potem predsednik povedal, kaj se je v zadnjih letih zgodilo slabega in kaj dobrega. Bilo je veliko lepih doživetij, veliko veselja in predvsem lepih srečanj v naravi. Doživeli smo tudi nekaj žalosti, saj smo izgubili enega izmed članov, ki je bil zaveden Slovenec, Jože Meglič. Ta izguba nas je vse močno prizadela.

Praznoivanje je potekalo v dobrem in zares veselem vzdušju, saj smo tudi zapeli in zaplesali v ritmu valčka in polke, ki jih je zaigral predsednik Alojz na svoji harmoniki. Bilo je tudi vsakovrstne hrane in dobre kapljice seveda ni manjkalo. Kot vedno, ko se imamo lepo, je tudi tokrat zelo hitro minil čas in začeli smo odštrevati minute starega leta. Ko je udarilo polnoč, smo nazdravili s penečim vinom, ki ga je priskrbel predsednik.

Predsednik je vsem voščil veliko zdravja in sreče v novem letu, 2008. sledilo je stiskanje rok, objemanje in želje posameznik posamezniku. Prav zares smo se krasno počutili, tega večera ne bomo kmalu pozabili. Šele po eni uri zjutraj smo počasi drug za drugim zapuščali veselo družbo in odhajali na domove. Silvestrovanje pa bomo ohranili v naših srcih.

Iz srca bi se rad zahvalil v imenu vseh članov društva našemu pridnemu predsedniku za tako krasno organizacijo silvestrovega večera! Iskrena hvala tudi naši podpredsednici za ukusno pripravljeno večerjo ter vsem njenim sodelavcem. Hvala tudi vsem prisotnim za veselo razpoloženje tega večera.

Franjo Breznik

***K velikonočnim prazniko želimo bralcem
Slovenskega GLASILA veliko lepega,
predvsem mir in dobro ter lepo pozdravljamo***

Uredništvo SG

Življenje je polno preizkušenj. Vsako obdobje v življenju ima svojevrstne tegobe in izzive. Venomer te marljivo preizkuša. Starješši smo, več izkušenj imamo v življenju. Preizkušnje so vedno težje in vedno bolj zahtevne.

Leto 2008 se je poslovilo od starega in čaka nas delo, katerega bi radi izpeljali z pomočjo naših članov. 19. januarja smo imeli Občni zbor v Backa Folkets Hus. Upravni odbor je ostal isti, razen ene članice Mikaele, ki nas je prepričala, da zaradi razdalje ne more več biti zraven. Na mesto nje je pristopila zraven Silva. Soglasno smo tudi potrdili, da Jože ostane za predsednika. Lahko smo srečni, da je v našem odboru polovico mladih odbornikov, ki s svojimi idejami doprineajo do pestrega dela v društvu.

Ta večer je bil tudi namenjen srečanju generacij. Dobra večerja in pijača (častil je Slovenski Dom) je dajala priložnost za klepet in dobro vzdušje. Harmonikaš Jože je zvalil na plesišče staro in mlado. Stalno, kadar se tako srečamo, vidimo še kako so nam potrebna ta srečanja. Leta doprineajo svoje, tudi bolezen in prizanesljiva, dokler so še pa prilike za srečanja, pridite, saj s tem tudi pokažete, da naš trud ni zaman. Na tej podlagi smo se odločili, da rezerviramo Göteborgsrummet za srečanja in to vsaki drugi četrtek.

- Srečanja; 14/2, 28/2, 13/3 in 27/3 ob 18. uri.

- Kulturni dan; 10.

februarja ob 16. uri

- Dan staršev in mamic;
16/3 po slovenski maši v
Astridsalen.

- Dan državnosti; 15/6
Astridsalen po maši

**Vabimo pevce, saj ob
obletnici bi se tudi mi
radi predstavili, zato
pridite!**

Letos praznujemo 10. obletnico društva, ki je kljub težkočam in ogovarjanju (saj nam niti Slovenska zveza ni stala ob strani in pomagala) dočakala ta jubilej. Vse skupaj bomo povezali s srečanjem slovenskih društev na

Švedskem. Pripravili bomo kratek program, povabili smo nekaj uglednih gostov in pa seveda dobro glasbo.

V letu 2007 smo izgubili tri člane, ki so radi prihajali med nas: Štefko Mrak, Janeza Tomažiča in Jovota Vujnoviča. *Ostali nam bodo v spominu.*

Socialno skupno: Je obiskalo bolnike na domu. Če veste, da je kdo bolan in se nahaja v

bolnici, sporočite nekemu v upravnem odboru, da ga gremo obiskat, da bodo vedeli, da niso pozabljeni. Obiskali smo tudi naše slavlence, ki so napolnili polno leto ali pa dočakali zasluženo upokožitev.

Babice: So bile na Božičnem bazarju v Wismarju. Kako sproščeno in brez skrbi je potovanje z avtobusom, ki nas je popeljal čz južno Švedsko, Dansko in Nemčijo. Pogovor je stekel tudi z drugimi potniki v avtobusu, saj jih je zanimalo kakšen jezik govorimo in kaj je vzrok našega potovanja. Stara tradicija in pa seveda, da vidimo druge dele naše Europe. Božični bazarji so prava paša za oči. Od ročno barvanih in risanih kroglic za božično drevo, do kulinarčnih specialitet, domačih zdravil itd. Letos sem imela srečo, da je dedek Mraz imel čas, da

sem se lahko postavila poleg njega, saj tokrat ima največ dela. Pohod po mestu Wismar ima svoje zgodovinske zanimivosti, to smo zvedeli od voditelja (guide) Björna. Letos je bilo še malo slavlja zraven, saj sem v krogu svojih prijateljic slavila okroglo obletnico. Bile so zelo pozorne in dobra večerja je zaključila ta dan. Hvala tudi babicam, ki niso bile zraven.

Ne smem pozabiti naših slavlencev;

Januar: Feliks Jablanovec ml. 45 let

Februar: Feliks Jablanovec st. 70 let

Marec: Jože Bohnec 70 let

Maj: Daniela Kociano 75 let

Vsem jubilentom čestitamo in nazdravimo še na mnoga leta zdravja in sreče.

Foto: Z. Podvinski

Kot je razvidno z dopisa, smo aktivni in skušamo zadovoljiti vsem. Imate kakšne želje po kakšnih krožkih, sporočite nam, bomo poskusili urediti.

Predlog je bil dan tudi za obnovitev tečaja Hjärt- och Lungräddning in ponoven obisk pogrebnega zavoda. Vse naše delo je prostovoljno, z našim prostim časom razplagamo skupaj z vami in vsemi našimi dejavnostmi. Pokažite, da to cenite. Žrtvujte tudi Vi nekaj Vašega časa in se nam pridružite.

Vesele

**velikonočne praznike in lep pozdrav
vsem skupaj!** Za Upravni odbor
SLOVENSKEGA DOMA

Marija Kolar

Lucija v Göteborgu,
2007

Foto: Z. Podvinski

VABILO

**Kulturno društvo SLOVENSKI DOM iz Göteborga praznuje
10. obletnico delovanja.**

To bomo praznovali skupaj s srečanjem Slovenskih društev na Švedskem pod pokroviteljstvom Slovenske Zveze in Urada za Slovence po svetu.

Datum: Sobota, **5. aprila, 2008** v Medborgarhuset v Gamlestad-u.

Kulturni program se bo začel ob 16. uri, večerja in nato ples.
Igral bo ansambel BOBRI.

Postregli bomo z dobro večerjo, žlahtnim vinom in bogatim srečolovom. S sabo prinesite koš dobre volje in dobre plesne čevlje.

Zaradi nabave hrane prosimo društva, da po možnosti prijavijo večje skupine do 10. marca na telefon;

Marija Perovič, tel. 031-99 29 52

email: marija.perovic@spray.se

Marija Kolar, tel. 031-52 65 40, 0706-497189

Marjana Ratajc, tel. 031-52 82 96 (večer) 0707-960001

email: marianne.ratajc@bygggnads.se

Prisrčno dobrodošli!

Odbor Slovenski Dom

TRIGLAV, LIPA – ORFEUM, 1968 – 2008

*Slovenski klub TRIGLAV 1968**Slovenci, 1967**Otroški zbor Valovi, 1975*

Slovensko društvo LIPA v Landskroni je z novim letom zaprlo svoja vrata in je prenehalo delovati. Ugotovimo lahko le, da si ljudje včasih vse dovolijo, tudi tokrat so si. Dvomiti je, da je bilo vloženega dovolj truda, da bi se društvo obdržalo. Tako je poslednje vodstvo društva Lipa ubralo enostavnejšo pot in – v civiliziranem svetu na nedopusten način - razpečalo ves arhivski material, knjige, spominke, priznanja, inventar in denar, skratka - vse kar se je nabralo v skoraj 40-letih delovanja društva pod tem ali onim imenom. Upati je, da vsaj deli te skupne

kulturne zapuščine Slovencev v Landskroni nekje še obstajajo in bodo prišli na dan, ko bo to potrebno. Vendar je vprašanje, kje in kdo je vse to pospravil.

LIPA: v Stockholmu, 1986; sekcije – slovenski mešani pevski zbori pod vodstvom prof. Mira Kokol, Tercet Sestre Budja, Druga generacija s pesmijo »Oj, te mlinar« ter mešani pevski zbor Lipa, pod vodstvom Olge Budja, Oktet Lipa s tercetom SB, pod vodstvom Toma Vitanc (Malmö, 1978)

Ali ni škoda vsega tega razkaditi, le kdo ima od tega korist?!

V Landskroni je pred 40. leti ustanovljeno prvo slovensko društvo TRIGLAV na Švedskem. Že po nekaj letih so se začele kopičiti hude prepreke, ki so onemogočale, da bi Slovenci v tem kraju složno živeli; takrat nas je razdelila podaljšana roka bivšega jugoslovanskega režima, katerega orodje so bili ljudje iz neke zelo vplivne izseljenske organizacije v Sloveniji, ki so med rojake zasejali seme sovraštva. Težko je s prstom pokazati podlago, kako in zakaj se je ta setev vršila, toda tako je bilo. Sad tega semena žal, žanjemo še danes. Tu so vzroki, zakaj smo Slovenci v Landskroni danes razbiti in si ne moremo več privoščiti kakšnih večjih prireditev, kar nas je sicer več desetletij držalo pokonci. Večina članov sedanjega društva

ORFEUM je l. 1999 pod pritiski starih antagonistov izstopila iz društva LIPA in se osamosvojila pod novim imenom. Vse to naši bralci že vedo.

1. Glasbenika Igor Podpečan z otrokoma, Marko Bezovšek in sestre Budja (l. 2000); 2. Ivan Sivec in sestre Budja, Mengeš, 2002; 3) Tedanja župana občin Ribnica in Landskrona – Jože Tanko in Gösta Nilsson ter sestre Budja (2001)

Zavist in nesposobnost kričavih nasprotnikov kulturnih dejavnosti ter nezmožnost priznati komu, da je naredil kaj dobrega za slovensko skupnost, sta se postavili med preostale člane LIPA in novoimenovanega ORFEUM kot berlinski zid. Zdaj je padla ena stran – LIPA je zvenela – verjeli ali ne, to dejstvo nas je vse prizadelo.

Vsi mi smo nekoč s skupnimi močmi vlagali in prispevali k dobrinam, ki smo jih bili v okviru slovenskega društva vzlic vsem bridkim izkušnjam deležni. Upravni odbori zadnjih let pa so vse to lahkomi selno zavrgli, poteptali, tako kot so zavrgli sadove skupnega dela, ki nas je pred tem združevalo dolga tri desetletja.

Zvonko Bencek, pokojna člana Albin Torkar in Slavko Dolničar ter Toni Jedrejčič – pripravljajo okusnega odojka za člane tedanjega društva LIPA, l. 1980

Vadstena, 1996: Verjetno so določeni visoki gosti na fotografiji prepoznavni...

Orfeum v svojih vrstah združuje predvsem glasbene in literarne dejavnosti. Občasno zaživi tudi dopolnilni pouk slovenščine, vendar je teh priložnosti vse manj. Letos obhajamo 40 let obstoja našega društva v Landskroni.

Glasbena sekcija Lipa, v Göteborgu, l. 1978

Lastovke, l. 1975

Družinske podobe, M. Nedelja, 1998

in pred tem v Landskroni, 1981

Rdeča nit skozi zgodovino društva v toku štirih desetletij je bila predvsem pevška sekcija. Pevovodje mešanih, moških in otroških zborov so bili: Avgust Budja, Augustina Budja, Zvonko Bencek, Tomi Vitanc in Olga Budja,.

Mešani pevski zbor Lipa, Landskrona, 1981; spodaj Gütersloh, Nemčija,

Obveščamo in vabimo vas – Slovence iz bližnje in daljne okolice, da se udeležite proslave ob 40-letnici slovenskega društva v Landskroni s kulturnim programom in zabavo:

- 1) dne – 30. maja, začetek ob 18. uri (natančno obvestilo sledi)
- 2) mesto – Församlingshem, Häljarp (5 km južno od Landskrone)
- 3) kulturni program – Orfeum, Planika in še kdo
- 4) glasba (natančno določimo pozneje)
- 5) Za srečolov, ples, jedačo in pijačo bo poskrbljeno, vstop prost

Ime / Namnet: ORFEUM

Mitološka oseba in ime izhaja iz grške mitologije / Personen och namnet härstammar från grekisk mytologi. **Orfeus** ([grekiska](#): *Ορφεύς*) är den som fått representera musikkonsten och lyran inom den [grekiska mytologin](#). Han var son till guden [Apollon](#), solens, klarhetens och sångens gud, och musan [Kalliope](#) och kom ifrån [Thrakien](#). Han var gift med den vackra nymfen Euridike. Han spelade lyra och sjöng mycket vackert, ja så vackert så att de vilda djuren blev tama, och floder stannade upp för att lyssna.

Orfeus död av Albrecht Dürer

V grški deželi Trakiji je pred davnimi leti živel sloviti pevec Orfej. Igral je na liro in ob tem je znal tako lepo peti, da je očaral vse in vsakogar. Ptice so obmolknile, da bi poslušale njegove pesmi, živali so zapuščale gozdove in mu sledile. Tudi reke so se očarane ustavljale ob njegovih spevih. Ljudje so ga poslušali in ob njegovih pesmih so pozabili na vsakdanje skrbi in se predali čudežni glasbi. Še bogovi so prihajali v kraje in na gostije, kjer je pel Orfej. Tudi vodne vile Najade so se dvignile iz valov, kakor hitro so zaslišale njegov spev. Orfej se je zaljubil v eno izmed njih in se z njo poročil. Ime ji je bilo Evridika. (Zgodba te legende se nadaljuje in konča kot večina mitoloških pripovedi,

tragično. Op. A.B.)

Vir: Wikipedia, It, 2008

ORFEUM, latinsko ime mitološkega pevca Orfeus, si je po izstopu iz društva Lipa 1999, na majniškem sestanku istega leta nadelo družinsko **slovensko-švedsko pevsko društvo Orfeum**. Iz naziva izhaja, da društvo sestavljajo predvsem **družinski člani** in njihovi prijatelji. V svojih vrstah ima društvo danes razen družinskih še **častne člane na podlagi njihovih zaslug** za slovenstvo na Švedskem. Vse to je tudi razbrati, ko gre za poročanje v Slovenskem GLASILU glede dejavnosti članov. Kakšnih posebnih razlik v poročilih v primerjavi z ostalimi društvi ni, razen teh, da je drugod včlanjenih večje število družin in njihovih članov, ki pa slovensko skupnost podpirajo in ji niso škodljive, kot je bil to primer v Landskroni. Dokaz – v Landskroni sta v dveh obdobjih obstajali kar dve društvi vzporedno (*Triglav – Slovenija, Lipa – Orfeum*). Razdelil ju je ideološko ustvarjen razkol, viden še danes. Žal so društvo Lipa pokopale lastne notranje napetosti. Orfeum pa zaenkrat še obstaja.

Vesele velikonočne praznike! Vabimo rojake, prijatelje in znanke: DOBRODOŠLI, pridite na proslavo 40-letnice društva, ki bo dne 30. maja ob 18. uri v lokalu Församlingshem, Häljarp pri Landskroni!

- stina

Knjige v Sloveniji

Pišem Vam iz temnega Stockholma, pa najbrže v Landskroni ni kaj veliko svetleje. Kot sigurno veste, sta v Sloveniji izšli 2 zelo zanimivi in uspešni knjigi. Prva je **ZVEZDA ASTRID**, ki jo je napisal Marjan Marinšek in druga je prevod knjige mlade švedske pisateljice Johanne Tydell v slovenščino. Prevajalka je Danni Stražar. V Ljubljani sta Založba Mis in Celjska Moharjeva družba zaprosili novinarja gospoda Naceta Borštnarja, da predstavi te knjige tudi Slovencem na Švedskem. Posredujem vam njegov opis in mnenje o knjigah in upam, da je ta prispevek res interesanten za objavo v naslednji številki našega GLASILA. Nace Borštnar želi tudi 2 izvoda aktualnega GLASILA, ki ga bo dal naprej založbama. nace.borstnar@gmail.com, Črtomirova ul 1, 1000 Ljubljana

In na koncu še Vesel Božič in srečno Novo Leto - vam želi

Stanislava Gillgren

ZVEZDE SIJEJO V TEMI

Johanna Thydell

Pisateljica Johanna Thydell se je rodila 14. novembra 1980 v mestu Nässjö na Švedskem. Leta 2003 je izdala prvenec **Zvezde sijajo v temi**, ki ga je napisala pri devetnajstih letih, knjiga pa je izšla štiri leta pozneje. Isto leto pa je, v kategoriji otroških in mladinskih romanov, za svoj roman prejela eno odmevnejših literarnih nagrad, ki jo na Švedskem podeljujejo za dela mladinske literature, nagrado Avgust. Zdaj je roman **Zvezde sijajo v temi** v prevodu Danni Stražar izšel v Sloveniji pri Založbi Miš (Dob pri Domžalah) v zbirki Z(o)renja.

Mlada pisateljica je doživela podobno usodo kot njena junakinja, saj je tudi njej pri trinajstih letih umrla mama. Četudi poudarja, da v romanu ne gre za avtobiografijo pa vendarle priznava, da je lažje pisati, kar je tudi sama doživela. Njena junakinja Jenna je edinka. Thydellova pa je bridko izkušnjo ob mamini smrti na srečo preživela skupaj starejšim bratom in kot, sama pravi, ni bila tako osamljena kot njena junakinja.

Trinajstletna Jenna je povprečna trinajstletnica, zaljubljena v sosedovega fanta, ki je ne opazi s prijateljico, ki je tako siva miška kot ona. V šoli nima težav, čeprav se ji v življenju dogajajo najhujše stvari: mama zboli za rakom. Za Jenno medtem, ko je mama v bolnici, skrbita babica in dedek, saj je oče mamo zapustil še pred Jenninim rojstvom. Ko Jennina mama umira, se Jenna

spoprijatelji s prezgodaj odraslo Lepotico Ullis, ki ji vse sošolke zavidajo. Da zunanost ni vse in da se za lepoto lahko skriva prestrašenost, osamljenost in nesrečnost spozna tudi Jenna.

Avtorica se je prav zaradi svoji izkušnji brez težav vživela v Jenno, ki se spopada z značilnimi najstniškimi težavami. V televizijskem pogovoru je izjavila, da je vesela nagrade, vendar je veliko pomenijo tudi pisma bralcev, ki so v njenem romanu odkrili moč za premagovanje podobnih težav. Neka deklica je zapisala, da se je počutila prav tako kot junakinja Jenna v romanu ***Zvezde sijajo v temi***. Ko je prebrala roman je začutila, da ni sama, da obstaja upanje in tudi razlogi, zaradi katerih je vredno še naprej živeti. Johana Thydell pravi, da je s svojim romanom želela povedati prav to kot njena junakinja Jenna na koncu knjige: ***mami če umreš, nameravam živeti naprej. Zate.***

In nenazadnje je treba poudariti jezikovno-slogovno specifičnost tega knjižnega dela, ki ga lahko uvrstimo med problemske romane, ki se ukvarjajo s težavami mladostnikov. Čeprav ne gre za pripoved v prvi osebi, ki je za literaturo te vrste vse pogostejša pa pisateljici uspe, da se bralec z protagonistko močno izenači. Prvoosebno pripoved pa avtorica uporabi tedaj, ko poudarja čustva glavne junakinje. Čustveno močno nabito pripoved uspe mlada pisateljica najstniško obarvati s pogosto uporabo pogovornega jezika, včasih slenga, pritegne pa tudi individualiziran način podajanja, značilen za najstniški jezik. Prevajalka ***Danni Stražar*** se je trudila ohraniti slogovne in jezikovne posebnosti avtoričinega pripovedovanja kot so denimo hlastno pripovedovanje v enem stavku, spet drugič ponavljanje, kar na enkrat se pojavi prvoosebno podajanja, potem pa se avtorica spet oddalji in zgolj neprizadeto opisuje. A kljub težki tematiki delo izzveni pozitivno, optimistično. *Zvezde sijajo v temi je zgodba o resnično najtežjih stvareh – o tem, kako biti obenem močan in šibak, vrh vsega pa še najstnik, o tem, da stvari nikoli niso takšne, kot si jih človek želi, o pravi ljubezni in prijateljstvu ter o razdvojenosti med ljubeznijo do mame in hrepenenje po življenju, kot ga živijo drugi.*

Nace Borštnar

ZVEZDA ASTRID

Marjan Marinšek

Ob stoletnici rojstva Astrid Lindgren je izšla knjiga ***Marjana Marinška Zvezda Astrid***. Avtor pravnik in popotnik, zbiratelj, glasbenik, pobudnik velenjskega Pikinega festivala je pričujočo knjigo zasnoval v počastitev slovite pisateljice, s katero ga je vezalo osebno prijateljstvo, z njo je preživel čudovite čase, ko jo je obiskoval na Švedskem pa tudi v dopisovanju in telefonskih pogovorih. Pisateljica mu je dovolila, kasneje pa tudi njena hči Karin, da o njej napiše posebno avtobiografijo.

V knjigi je najprej saga o treh družinskih rodovih: najprej o starših Astrid Lindgren o očetu hlapcu in materi, ki je bila hči revnega kmeta in oba sta skupaj preživela 65 let. Nato gre po poti Astrid Lindgren, ki je pobegnila iz rodne kraja in prišla v Stockholm v času svetovne krize, iskala službo in stradala in kasneje izdala Piko Nogavičko. Marjan Marinšek spremlja Piko Nogavičko skozi vsa obdobja od ideje do reakcij. Avtor je povedal, da se prav zato knjiga v prvem delu imenuje Saga o družini Astrid Lindgren in zmagoslavna pot Pike Nogavičke.

Drugi del knjige je dokumentacijsko bogat in v njem bo vsak bralec nekaj našel o Astrid Lindgren je prepričan Marinšek. Najprej opiše pogreb, ki je veličasten dogodek. V tem delu knjige je zgodovinski pogled na njeno domovino v času, ko se je Astrid rodila in ko je umrla. Opiše njen celoten literarni opus, izpostavi deset največkrat prevedenih knjig, njihove knjižne junake, pomembnejše švedske osebnosti ter njeno bojevanje za naravo, živali in mir v svetu. V knjigi je tudi album fotografij o pisateljicinem življenju in svetu, o srečevanju Marjana Marinška s pisateljico ter o Pikinem festivalu, največjem otroškem festivalu v naši državi.

Na predstavitvi knjige Zvezda Astrid, bila je 12. novembra 2007 v modrem salonu hotela Union v Ljubljani, je njegova ekselenca John H. M. Hogard, Ambasador Švedske v Sloveniji, v slavnostnem nagovoru o najslavnejši švedski pisateljici, razkril civilni pogum pisateljice Astrid Lindgren, ki je v odprtem pismu švedski vladi 1976 leta v obliki pravljice o Pomperipossi Monismaniji kritizirala

samozadostni aparat ter vladavino socialno demokratske stranke, ki je Švedom vladala že več kot 40. let. Njeno pismo je sprožilo vročo javno razpravo ter spremembo davčnega zakona. (Astrid so odmerili 102 odstotni davek na zaslužek od avtorskih pravic). Veleposlanik Kraljevine Švedske v Sloveniji je povedal, da so po splošnem prepričanju prav zaradi Astrid Lindgren Švedski demokrati izgubili na parlamentarnih volitvah. Za pisateljico otroških knjig to ni bil majhen dosežek. Čeprav je bila sama socialni demokrat je bil njen protest usmerjen proti temu, da se je stranka oddaljila od idealov socialno demokratskega gibanja njene mladosti. Tudi o » **pravljici, ki je združila vlado**« lahko beremo v knjigi.

Ideali njene mladosti so rodili 1945 leta Piko Nogavičko. Navdih zanjo je dala njena hči Karin, ki ji je bila zgodba o Piki tako všeč, da je zahtevala še več. Rdečelaska Pika se ja zasedla v domišljjski svet pisateljice. Postala je glavna junakinja zgodbe za lahko noč v družini Lindgrenovih. Marjan Marinšek je dejal, da je Pika Nogavička prevedena že v 60 jezikov. Švedinja stoletja je napisala več kot 30 del za mladino O njej in njenih literarnih delih in likih so posneli že 28 filmov in TV nadaljevanj.

Astrid Lindgren velja za najslavnejšo švedsko pisateljico otroške književnosti. K njeni slavi so pripomogli visoka literarna kakovost, privlačnost njenih zgodb za široko občinstvo. Pisateljica je večkrat poudarila, da je bilo njeno otroško glavni vir navdiha za pisanje.

Knjiga Zvezda Astrid je izšla pri Celjski Mohorjevi družbi. Izid knjige pa so podprli Mestna občina Velenje, Društvo švedsko slovenskega prijateljstva v Stockholmu, Slovensko švedsko društvo Ljubljana, Knjižnica Velenje, Ipro d.o.o. in Helena Jarl Kerzar, Stockholm ter Lojze Hribar Stockholm.

Nace Borštnar

VEČER

Svetozarevska 14, 2504 Maribor, SLOVENIA - tel. h.c. 02 / 23 53 500 - e-mail: pc@vecer.com

Datum: Sreda, 13. Februar 2008 - Stran: [CELJSKO](#)

Alfredu Jensenu spomenik v Celju

Ob doprsem kipu

Antona Aškerca še spominska plošča švedskemu slavistu in publicistu ter velikemu prijatelju tega slovenskega pesnika

Ob doprsem kipu

Antona Aškerca **Ob spomeniku in spominski plošči Alfredu**

Vodnikovici ulici v **Jensenu v Celju: na desni Celjanka Anka Aškerc,**

Celju so včeraj **pranečakinja Antona Aškerca, in Lojze Hribar,**

slovesno odkrili **ugledni švedski Slovenec. Na levi je njegova**

spominsko ploščo **hčerka in Jensenova pravnukinja Marina**

Alfredu Jensenu **Thunberg z možem Ralfom in hčerkama Elen in**

švedskemu slavistu **Alice.**

in publicistu ter
velikemu prijatelju

tega slovenskega pesnika. Pobudo za spominsko obeležje je mestn občini dalo Švedsko slovensko društvo, ki je na ta način obeležilo bogato kulturno sodelovanje med Slovenci in Švedi v zadnjem stole

Alfred Jensen, jurist in publicist, ki se je kasneje posvetil literaturi, je posebej zanimal za slovanske narode. Potoval je po južnoslovanskih deželah, saj so ga zanimala narodnostne in kulturne razmere južnoslovanskih narodov v takratni Avstro-Ogrski. Zaradi poznavanja literature teh narodov, prevajal je tudi poljske, češke in ruske avtorje, je postal član upravnega odbora Nobelovega sklada na Švedskem. em.

V Celju se je prvič ustavil leta 1896, ko se je vračal s Krete, kjer je bil vojni dopisnik. Dve leti kasneje bil tudi v Ljubljani, kjer spoznal pesnika Antona Aškerca, ki je tedaj že urejal mestni arhiv. Pred tem so njegovo pozornost pritegnile Aškerčeve balade, prevedene v nemščino, ki jih je bral na Dunaju. Leta 1895 je spisal in objavil študijo o Prešernu, prevedel nekaj njegovih pesmi, nato je v švedskih revijah predstavil Antona Aškerca in prevode njegovih pesmi. Prevedel je tudi dve pesmi Ivana Cankarja in o

Slovincih pisal v knjigi Slavia, ki je izšla leta 1897.

Z Aškercem sta postala prijatelja. Dopisovala sta si, izmenjavala knjige, na koncu sta se celo pobrati Jensen je gojil do Aškercu osebne simpatije, ker je bil Aškerc po njegovem mnenju izjemna in originalna osebnost. Zlasti je občudoval njegove Balade in romance ter Lirske in epske poezije. V nekrologu ob Aškercovi smrti je med drugim zapisal: "V zgodovini svoje domovine bo Aškerc imenovan poleg Preše in Gregorčiča. Kot umetnika ga je gotovo presegal Prešeren in kot čistega lirika Gregorčič. Toda Aške se mi zdi nacionalnejši od obeh in njegov kulturni pomen večji."

Spominske fotografije iz odkritja spomenika Jensenu

Spominsko obeležje v Celju sta odkrila namestnik švedskega veleposlanika v Sloveniji Magnus Lundberg in celjski podžupan Stane Rozman. Kulturni program pripravila bližnja III. osnovna šola. Učenci šole so se s posebnim pismom zavezali, da bodo ohranili spomin na Alfreda Jensena in navezali stike z vrstniki na Švedskem ter ta poglobili kulturne vezi tudi med mladimi obdržav.

VIOLETA VATOVEC EINSPIELER

SLOVENSKI DNEVI V STOCKHOLMU

Okvirni program od 20. do 24. maja, 2008

V torek, 20. maja ob 18:00 uri odprtje manjše razstave akvarelov "Lepote Slovenije" v knjižnici v Farsti 21. 22. in 23. nastop folklorne iz Škofje Loke na javnih prostorih mesta Stockholma. Kraj in čas bomo sporočili, čim dobimo potrebna dovoljenja mesta Stockholma in policije.

V četrtek, 22. maja ob 18:30 uri odprtje »Slovenskih dnevov« s kulturnim programom v Enskilda galeriji, Kronobergsgatan 37. Stockholm

Razstava slovenske literature v švedščini, razstava akvarelov pod imenom »Lepote Slovenije«, fotografska razstava fenomena cerkniškega jezera, razstava grafike in skulptur, razstava moderne slovenske arhitekture. Ob 19:30 koncert švedskih pevskih zborov pod taktirko Jerice Bukovec .

V petek, 23. maja ob 18:00 uri v galeriji predavanje slovenskih filozofov. Ob 19:00 uri koncert slovenskih pevskih zborov v Sv. Stefan cerkvi, Vanadislunden, Stockholm Ob 20:00 uri v galeriji narodni plesi, folklorne iz Škofje Loke in Ob 21:15 v galeriji nastop slovenskih pevskih zborov iz Rihenberka in Velenja.

V soboto, 24. maja ob 14:00 uri v galeriji slovenska maša. Ob 16:00 uri v galeriji slovenski pisatelji in pesniki Slavko Preglj in Ivan Cimerman. Ob 20:00 uri v galeriji koncert slovenskih pevskih zborov .

Ves čas slovenskih dnevov ob večerih bo tudi prikazovanje slovenskih filmov, hrana in pijača. Planirano družabno srečanje s športnim in družabnim programom, z domačo hrano in pijačo v bivši slovenski hiši v Farsti, odpade in bo predvidoma v začetku septembra 2008.

Vse spremembe lahko sledite na spletni strani SSVF: www.svenskslovenska.se. Končni program bomo objavili najpozneje koncem aprila. Tekoče informacije lahko posreduje: Lojze Hribar, tel. 08-7121162, naslov e-pošte: hribar.lojze@telia.com

Organizatorji: Društvo švedsko-slovenskega prijateljstva, Slovensko društvo v Stockholmu, Veleposlanstvo Republike Slovenije, Kraft&Kultur AB, Stockholm

Lojze Hribar

Jeseniški navijači pripravili švedski večer

Železarji izkoristili premor za druženje Rumeni pajkl, 14. december 2007, Jesenice - MMC RTV SLO

Na predvečer praznika svete Lucije so jeseniški navijači pripravili prijetno presenečenje švedskima adutoma železarjev

Ob koncu "švedskega" praznovanja ni šlo brez gasilske fotografije zadovoljnih udeležencev. Foto: Iztok Novak

Privrženci Acronija Jesenic so v gostišču

Pri Martinu v Kranjski Gori pripravili večer presenečenja za švedska hokejista Connyja Strömberga in Marcusa Matthiassona, ki letos branita barve jeseniškega kluba. Za praznik svete Lucije, državni praznik na Švedskem, sta tradicionalno opravljene dekleti v švedščini zapeli nekaj pesmi, nato je sledil sproščen pogovor med navijači, igralcema in trenerjem, ki se je prav tako udeležil tega prijetnega srečanja.

Pojočje presenečenje je prišlo iz sosednje sobe v tradicionalni opravi za praznik svete Lucije. V obleki svete Lucije vidimo Danni Stražar s prijateljico.

Foto: Iztok Novak

Svetnica, ki prinaša luč

Praznik svete Lucije je bil po starem julijanskem koledarju na predvečer najdaljše noči v letu, ki se na daljnem severu razvleče v skoraj celotni "dan". V severni Evropi se je krščanski praznik pomešal s starimi germanskimi izročili, tako da ni nenavadno, da je god svete Lucije eden redkih, ki se ga še vedno množično praznuje v sicer protestantski Švedski, Norveški in Danski.

Iztok Novak

Föreläsningar om svenska landskap, länder från när och fjärran med fantastisk natur, blommor och djur

Jag på Gesundaberget. Dalarna.

På vandring i Slovenska alperna.

Närbild av ängsnäva.

Klöver Hallar, Skåne.

Trollslända, Galvån, Hälsingland.

"SVENSKA SMULTRONSTÄLLEN" – ett måste för varje förening – det vackra Sverige tolkade med dikter av Harry Martinsson, Nils Ferlin, Dan Andersson, Erik-Axel Karlfeldt, Paulus Utsi och Carl von Linné.

SVENSKA LANDSKAP:

"Öland – Natur och kultur".

"Bohuslän – Gubbar, silla går té Ammen".

"Kosteröarna, Hållö och Smögen – Bohuslän i ett musselskal".

"Strövtåg i Gotländsk natur"

"Dra åt Hälsingland – magiskt ljus över hälsingeskogen, sjöar och dalar."

"Orsa Finnmark i Dalarna"

"Medelpad"

"Höga kusten – Ångermanland"

"På höstvandring i Jämtlandsfjällen"

"Tranorna vid Hornborgasjön"

"Magle våtmark – med rikt fågelliv, insekter och härliga blommor."

"Laponia – Lapplands världsarv"

NORDEN:

"På resande fot i Finland och Sverige."

"Upptäck det trevliga Åland"

"Bornholm – en dejlig ö."

"Island – glaciärernas, vulkanernas, hetvattenkällornas och sagornas land."

"Färöarna och dess människor."

ÖVRIGA LÄNDER:

"Slovenien i mitt hjärta."

"Slovenier utan gränser i Österrike och Italien"

"Kranjska Gora – slovenska alperna."

"Sydamerika".

"Galapagosöarna".

"Påskön – Te Pito o te Henua" (världens navel).

"Santorini – ett måste bland grekiska öar".

"Sao Miguel – Azoreerna".

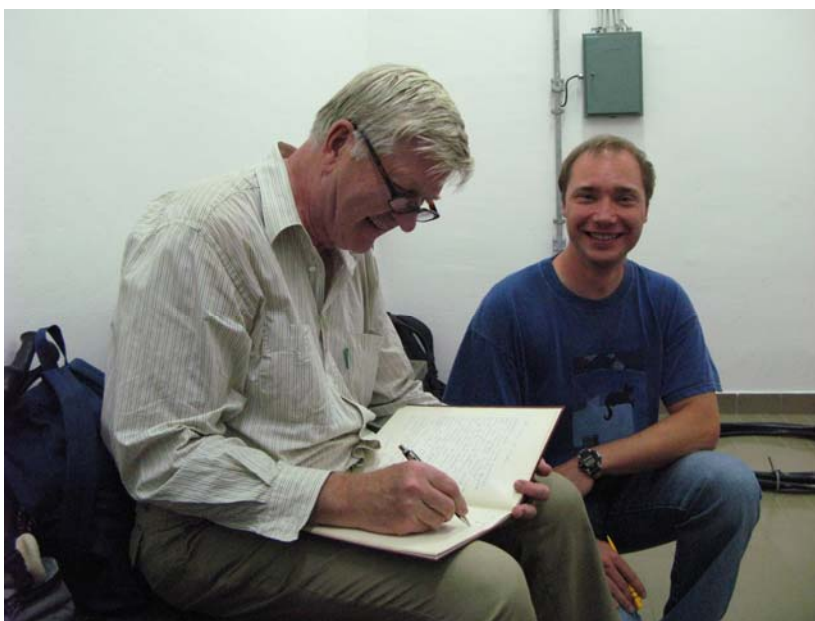
"Vilket äventyr? – Fuerteventura."

"Karthagos" – Grekland.

Föreläsning av Karlo Pesjak, Abroddsgården 29, 281 33 Hässleholm., Tel.0451-10442, mobil 070-5791839

Kostnad: 1.500 + reseersättning (inklusive skatt och moms). Jag har F-skatt.

Foto in tekst Zvone Podvinski: 1) Zlatoporočenca Anika in Martin Hozjan, Malmö; 2) Njegova Ekscelenca John Hagard, Vevleposlanik Kraljevine Švedske ob vpisovanju v spominsko knjigo na OC na Krvavcu; 3) Jubilant Feliks Jablanovec med domačimi; 4) Švedsko slovenski planinci in romarji pred brezjansko cerkvijo; 5) Domači in prijatelji ter Feliks Jablanovec

Švedska med Božičem in Svečnico

Božično skrivnost Gospodovega rojstva smo obhajali z rojaki iz Göteborga na polnočko v župnijski dvorani Astridsalen. Bolj malo rojakov se je zbralo pri tej maši, ker sicer ni mogoče imeti vsako leto polnočko, saj nisem vedno za sv. Večer doma. Za Štefanovo pa smo se z rojaki ponovno zbrali, tokrat okoli 75 rojakov vseh generacij in takrat smo skupaj ponovno doživljali Gospodovo rojstvo ob lepo in občuteno zapeti slovenski božični pesmi, kar daje prazniku samemu en posebni čar.

Pri tej sv. maši je že tradicionalno, da slovenski duhovnik blagoslovi sol na čast Sv. Štefanu, z namenom za zdravje pri ljudeh in pri živini ter na polju ali v vrtu. Prav tako smo blagoslovili vino na čast Sv. Janezu, da bi vino nikoli ne bilo strup v medosebnih odnosih po naših zakonskih skupnostih, oziroma družinah.

Konec leta sem obiskal še enkrat rojake v Olofströmu in Nybro. Na prvi župniji se je zbralo okoli 15 rojakov, kar me je prijetno presenetilo. Mama Ivanka in Silvana ter predsednik tamkajšnjega SD Ciril so pripravili v društvenih prostorih prijetno slovensko kosilo, da smo vsi mogli okrepčani na dolgo pot. Oni domov, jaz pa v približno 160 kilometrov oddaljeni Nybro. Kar hiteti je bilo potrebno, saj smo se v prvi slovenski skupnosti kar nismo mogli ločiti drug od drugega.

Skupnost v Nybro je med manjšimi, toda procentualno na vrhu po obisku sv. maše v materinem jeziku. Vzdušje v Nybro kyrka, v švedski cerkvi je bilo enkratno. Čeprav je nekaj rojakov manjkalo zaradi bolezni, vendar je bilo presenečenje veliko, saj do sedaj, kar smo se vsa ta leta zbirali, nas ni bilo še nikoli toliko. Zato je vzdušje bilo v cerkvi pri sv. maši na praznik Sv. Družine zares družinsko. Prav tako je bilo kasneje tudi pri Bukovčevih in Indofovih, kjer je sledil agape, srečanje pri skupnem obredu.

Na silvestrovo smo še enkrat imeli sv. mašo, kar pri Indofovih, kjer smo se s hvaležnostjo v Gospodovi daritvi zahvalili za prehojeno pot in se Bogu skupaj zahvaljevali za vse milosti, ki smo jih bili deležni v letu, ki mineva. Skupni zajtrk, slovo in zahvala za gostoljubje, vse to je spremljalo švedskega vagabunda na pot k še eni slovensko hrvaški družini na poti proti Göteborgu. Žižmondovi so se slovenskega duhovnika še kako razveselili. Tudi meni je bilo v veliko zadovoljstvo, saj sem zadnji dan v letu smel blagosloviti še en dom, kjer smo skupaj prosili za zdravje in Božje varstvo ter za Božji blagoslov v letu, ki je pred vrati. Mama Zlata je s pomočjo hčerke Helene pripravila tudi praznično kosilo, ata Vlado pa se je ves posvetil gostu v hiši. Ob prijetnem pogovoru je potekalo skupno kosilo in po daljšem pogovoru se je bilo potrebno posloviti in se podati na daljšo pot nazaj v Göteborg, kamor sem prispel pozno zvečer, prijetno utrujen, a hvaležen in srečen, da sem mogel vsaj kolikor toliko izpolniti svojo dolžnost kot narodni dušni pastir.

STATISTIKA: Ob koncu leta se človek ozira tudi nazaj in se sprašuje, kaj vse lepega in manj prijetnega se je zgodilo v preteklem letu.

KRSTI v letu 2007:

4. maja je bil krst Alexandra Maka v Jönköpingu;

6. oktobra je bil krst Marie Victorie D'Amico v Jönköpingu.

POROKE v letu 2007:

5. maja sem poročil Andersa Maka in njegovo izvoljenko Karolino v Svenarumu;

7. julija sem poročil Ivi in Dušana v Trbovljah;

14. julija sem poročil nečakinjo Ireno Podvinski in Simona Žnideršič v Brežicah;

21. julija sem poročil nečakinjo Polono Podvinski in Jerneja Rak v Pišecah.

ZLATA POROKA v letu 2007:

Ivan in Marina Mežner v Šentanelu na Koroškem 7. 7. 2007; nisem bil navzoč;

Martin in Anika Hozjan na Hotizi v Prekmurju 11. 8. 2007; vodil zlato poroko.

POGREBI v letu 2007:

Štefanija Mrak (umrla 23. 1., pog. maša 1. 2. 2007 v župnijski cerkvi v Gbg);

Nada Fiseković, pogreb 16. 4. Na Fridhem pokopališču na Hisingenu - Gbg;

Ankica Levković, pogreb 14. maja na Kvibergu;
 Benedikt Milko Koncut, pogreb v Limmhamnu 20. 6. 2007;
 Janez Tomažič, pogrebna sv. maša in pogreb 31. 8. 2007 Lundby nya kg – Gbg;
 * Jožefa Tomažič, Janezova mama, pogreb v Logatcu 10. 9. 2007; bil tam;
 * Ivan Podvinski - oče, pogreb v Pišecah 11. 10. 2007 vodil škof Peter iz Mb;
 Jovo Vujnović, po srcu Slovenec, pokopan 7. 12. 2007 na Fridhem – Gbg;
 Ferdinand Urbančič, pokopan 14. 12. 2007 v Kalmarju.
Verouk 2007/2008 Štirje osnovnošolci v Gbg, dva med njimi sta tudi ministranta;
 štiri osnovnošolke, pripravnice na sv. birmo iz skupnosti iz Helsingborga.

14. švedsko slovenski vzpon v slovenske planine je bil lepo obiskan in ob pomoči kovorskega župnika Vlada Pečnika dobro organiziran ter s pomočjo Marjana Brezočnika iz Frama varno izpeljan in ob pomoči Roberta Gartnerja, vodja Oddajnega centra na Krvavcu zelo zanimiv in ob Njegovi Ekscelenci Johnu Hagardu ter njegovi ženi Leni povzdignjen na diplomatsko raven, saj je John Hagard švedski veleposlanik v Sloveniji.

Ta dogodek, naš že 14. vzpon v slovenske hribe sta ovekovečila Karolina in mojster fotografije Lasse Nilsson, ki sta 20. januarja letos razveselila veliko množico rojakov v Göteborgu, ki so ponovno uživali lepote domovine Slovenije.

Na Svečnico sem obiskal rojake v Landskroni in v Malmö, kjer smo blagoslovili sveče, ki naj prinašajo v naše domove Božji blagoslov ter lučko, ki smo jo še kako potrebni. Hvalabogu pa dan že raste, tako da imamo ponovno več in več svetlobe, ki smo je še kako potrebni, kakor tudi toplih sončnih žarkov. Letošnja zima nam je bila do sedaj prizanesljiva. Tako so bile vse dosedanje vožnje kar ugodne, kar se seveda tiče predvsem južne Švedske, celo tam do Stockholma.

Jubilej Feliksa Jablanovca: 7. februarja je praznoval častitljivi jubilej, 70 letnico rojstva naš rojak iz slovenske skupnosti iz Göteborga. Čeprav na vozičku, kamor ga je »privezala« bolezen, je bil Feliks dobre volje in presrečen v krogu svojih domačih in prijateljev, ki so ga ta dan obiskali.

Kaj naj bi človek zaželel »našemu Feliksu« drugega kot ljubega zdravja ter da bi s potrpežljivostjo mogel nositi, ob ljubeznivi podpori svoje pridne in plemenite žene Lenike, križ, ki mu je naložen. Leniki pa želimo veliko moči in tudi zdravja, da bo še naprej mogla pomagati, streči svojemu dragemu možu. Prav tako zvesti in pridni Leniki želimo pridnih pomočnikov in pomočnic, da bo mogla vsaj kak trenutek malo počivati in nabrati novih moči.

Feliksu želimo: Bog vas živi še na mnoga, blaga leta!

Vaš **Zvone**

REPORTAŽE

REPORTAGE

Januar 2008; Örnvägen 25, SE-22732 Lund (Jure.Piskur@cob.lu.se)

Leto 2007 se je začelo in končalo z milo zimo. Januarja so nas presenetile cvetoče češnje, december pa je zmotil nekatere forzicije. Zgodnja in topla pomlad se je potem nadaljevala s kislim poletjem, ki pa smo ga ujeli le za rep (in švedske deževne in ne preveč tople

julijske dneve na srečo preziveli na južni polobli). Mi pa smo vsekakor, vsaj na zunaj, že postali Švedi.

Leto smo začeli v Palermu skupaj z milansko sodelavko Concetto in se teden dni potepali po Siciliji. Posebej so nam ostali v spominu starodavni mozaiki deklet v bikiniju, ki so krasili rimljanske terme v Piazza Armerina. Kako se stvari, ne samo v modi, pravzaprav ponavljajo. Od okusov pa sta najbolj ostala v spominu posoljen svež sadež citrusa (cedro) in testenine s surovimi gonadami morskega ježka. Namesto smučanja smo preživeli nekaj dni v Valenciji, kjer sem imel par predavanj. Te sta Judita in Jurček izpustila, skupaj pa smo uživali ob obisku Akvarija in Eksperimentarija in ostalih čudovitih stavb, ki jih je postavil oče našega 200 metrskega nebotačnika Turnig Torso (v Malmö-ju), arhitekt Santiago Calatrava. Pa seveda nastavljali smo se februarškemu soncu na neskončni mestni peščeni plaži in se „sladkali“ z njihovo morskorožoto. Mestno jedro Valencije z arabsko arhitekturo vedno znova očara. Vrhunec je tržnica s hrupnim prodajalci in kupci, vonjavami in barvami. V zgodnji pomladi pa so ”očarali” tudi zažgani avtomobili, barikade, hrup in nemiri v Københavnu, kot posledica desetletja zasedene hiše Ungdomshuset, ki jo je pravkar izgubila danska avtonomna mladina. V spominu ostaja vonj po zažganem, solzivec in ogromno policijskih oklepnikov. Vse kaže, da mladostno upornost znova in znova odkrije vsaka generacija.

Na začetku leta sem tudi dobil zajetno finančno podporo za razvoj laboratorija za eksperimentlano evolucijo. V fermentorjih naj bi ustvarili strogo kontrolirane pogoje, ki so vladali pred 150 milijoni let, in poskušali ponoviti evolucijo kvasovk, posebej pa njihovo sposobnost vrenja in akumulacije alkohola. Skušamo razumeti, če bi lahko znova zavrteli evolucijski film: ali bi znova dobili enake kvasovke ali pa čisto nove prototipe? Torej, zopet ponavljane: da ali ne.....Jaz še vedno verjamem v neskončno variabilnost in inovativnost narave. Trnova pot nabave instrumentov in pridobitve dodatnih sredstev za zaposlitev mladih raziskovalcev še vedno traja. A cilj je bližji, čeprav bomo prve rezultate najbrž želi sele čez par let. Narava je za to sicer potrebovala desetine milijonov let. V mojem laboratoriju nas je bilo povprečno med dvanajst in šestnajst, a z veliko izmenjave in običajno pestro etnično sestavo. Pomladi smo bili posebej močni tudi v nogometu (kar dve ekipi za mali nogomet smo lahko sestavili), pa tudi badminton smo igrali pogosto. Uspelo nam je tudi publicirati preko ducat člankov, obe patentni prijavi pa sta bili neuspešni. To leto sem imel v laboratoriju tudi tri slovenske študente. Slovenski prostor se bolj in bolj odpira tudi na področju znanosti. A pot je še dolga.

Proti koncu leta so prili tudi dolgo pričakovani rezultati o delovanju naših samomorilskih genov na miših. Samomorilski gen, ki je bil izoliran iz paradižnika, je vcepljen v posebno linijo matičnih celic. Te transofrmirane celice se nato vbrizgajo v možganski tumor in začno živahno graditi mostičke z delečimi se rakastimi celicami. Dodamo neaktivirano zdravilo, ki ni nevarno za običajne celice. A ko se to aktivira v matičnih celicah preko paradižinkovega gena, nastane pravo zdravilo oziroma strupena substanca. Ta se potem preko mostičkov prenese v rakaste celice. Obojne, matične in rakaste, nato začno odmirati. Rezultati sodelavcev s Karolinske v Stockholmu kažejo, da se potem po tednu dni tumor zelo zmanjša in miške postanejo zdrave. ”Ketchup” proti raku. Letos bomo začeli s prvim krogom kliničnih testov na prostovoljcih.

Jurček je poleti dokončal četrti razred in napredoval še s četrnim jezikom, angleščino. Začenjajo ga zanimati tudi deklice, posebej Sofija. Tik pred koncem leta je v šolskem odmoru reševal žogo z drevesa. Veja se je zlomila, kmalu za njo pa tudi obe kosti njegove leve podlahti. Par dni smo preživeli v bolnici. Konec je bil srečen in po mesecu so mu iz zaraslih kosti pobrali kovinski sponki. Smešni del te prigode pa je Jurčkovo zbujanje iz narkoze. Nadrl je vse naokoli, potrgal cevčice in skusal celo fizično obračunati s prisotnimi. Kako se stvari pravzaprav ponavljajo. Jeseni pa je zopet zmagoval v judu. Sedaj ga čaka se pomembnejša tekma, s spremembo starostne skupine se bo moral navaditi tudi porazov. A, majhni otroci so majhni, veliki otroci pa veliki problemi. Z Janom (23 let) gredo stvari vseeno svetlejšim dnem naproti. Po letu tavanja in barvanja mojih las na sivo postaja prijaznejši in njegova zgubljenost se zmanjšuje. Te dni se je zopet vrnil k fiziki in začel graditi instrumente za danska satelita, ki bosta merila premikanje Zemljinega magnetnega pola. Judita je popestrila vsakodnevno triurno vožnjo med Lundom in Koebenhavnom z intenzivnim branjem: zadnje mesece bere predvsem dela zadnje Nobelove nagrajenke Doris Lessing. Še vedno ostaja zvesta kvasu in Carlsbergu, čeprav pri slednjem veliki pretresi in reorganizacije še niso končane.

Poletje je prineslo naš dolgo načrtovani obisk Avstralije, ki je bil mešanica mojih službenih obveznosti, krajše ekspedicije, turizma in obiska družine. V Melbournu in Sydney-ju nas je čakala mila zima. Letni časi so na jugu obrnjeni. A temperature so podnevi vseeno bile nad petnajst stopinj. Presenetljivo, čeprav je od našega triletnega bivanja v osemdesetih letih minilo že precej časa, smo se počutili kot doma. Zaradi melodije v jeziku in mentalitete, ki še vedno nista pozabljeni, pa zaradi kopice toplih spominov, ko smo pred JLA ušli le s kovčki plenit in knjig in na južni polobli začeli novo življenje. Z Judito sva obiskala najini bivši delovni mesti na univerzi (ANU) v Canberri. Le malokateri znani obraz je še bil naokoli. Jurček se je vozil po toboganu na Janovem starem igrišču. Tudi Janov vrtec smo obiskali. In tudi naša hiša z ogromnim eukaliptusom pred njo še stoji. Teta je dopolnila osemdeset let in še vedno cveti, skoraj tako intenzivno kot njene kamelije. Poleg eksotičnega cvetja je posebnost Avstralije tudi njen vonj, po evkaliptusovem olju pa cvetočih pomarančevcih, banksijah in mimozah, pa kričanje kakadujev in nočno pretepanje in vragolije posumov.

Cvetoča banksija, ena najznačilnejših avstralskih rastlin

Po naši vrnitvi v Lund so nas obiskali starši. Juditin oče, 85-letni Janko, je še vedno kolesaril, le spoštovanja prometnih predpisov je bilo še za kanček manj. Komično je bilo, ko sva z Jurčkom tekla za njim in ga skušala spraviti s sredine ceste. Moji mami pa se je najbolj vtisnila v spomin velika razstava in stalna zbirka o koncentracijskem taborišču Ravensbrueck. Tam je konec vojne izginila njena mama, moja babica

Rozalija.

Kulturni drobc, ki so se mi preteklo leto še posebej vtisnili v spomin. Med filmi je bil to iz Cannesa nagradjeni avstralski film Deset kanujev (režiser Rolf De Heer). Enkratna zgodba o avstralskih Aboriginih in njihovi izginevajoči kulturi, in pa o potrpežljivosti kot osrednji vrlini življenja. Pravzaprav so Aborigini res potrpežljivi: kar do leta 1992 so morali čakati, da so bile njihove pravice izenačene z ostalimi prebivalci Avstralije. Nepozaben je tudi film Kontrola o post-punkovskem pevcu Ianu Curtisu. Jeseni sem si ogledal v izvedbi kranjskega gledališča Flisarjev Akvarij. Avtorja sem nekoč srečal v Koebenhavnu na slovenskem literarnem večeru. Poleg strokovnih sem žal zopet prebral le eno samo ne-biološko knjigo: Bitka za Lund (avtorja C. Wahloee in G. Larsson). V tej največji bitki v zgodovini Skandinavije, je v enem dnevu preminulo 9.000 danskih in švedskih vojakov.

Avstralska veja družine (Jure stoji drugi z leve in Judita čepi)

Klavnica, ki ji je težko najti primerjavo. Po švedski zmagi sta Lund in okolica dokončno prisla pod švedsko krono in ta je postala regionalna velesila. V Lundu je bila tudi razstava ameriškega fotografa Andresa Serrana in vzbudila izjemno močne odzive. Skupina skrajnežev jo je obiskala s kladivi in uničila polovico slik. Vso akcijo je tudi filmala in svoj gnev prikazala na spletni strani. Precej nenavadno obnašanje za naše kraje. Odprta je bila tudi razstava Barbaricus, ki prikazuje izkopavanje predvikinške kulture v okolici Lunda. Presenetljivo, a pred skoraj dva tisoč leti so nas obiskovali Rimljani. Iz istega imperija, katerega nežnejši spol se je že pred par tisoč leti na Siciliji že kopal v bikinkah. Nosili so darila, bikinke zaenkrat še niso bile odkrite, v zameno za zaveznitvo in nadlegovanje germanskih plemen, ki so v 4. stoletju pritiskala na severno mejo rimskega

cesarstva. Pač politika: moj prijatelj je tudi tvoj sovražnik. Pomembnejši novejši politični dogodek v okolici so bile danske jesenske volitve. Veliko prahu se je dvigalo, a spremembe v vladi in njeni politiki so pravzaprav minimalne. Rahlo je le omiljena neprijaznost do „tujcev“. Zadnji dnevi decembra so postregli tudi s širjenjem Schengena. Še bolj prijetno bo sedaj potovati po Evropi in na osemdeseta leta, ko se je bilo izredno težko premikati s potnim listom SFRJ, ostaja le še počasi ugašajoči spomin.

Tik pred koncem leta sva se z Judito prvič po petindvajsetih letih srečala z najinimi sošolci iz ljubljanskih študijskih let. Pri nekaterih, kot da bi se čas ustavil: ostali so nespremenjeni z nasmehi in besedami in zopet bi lahko z njimi sedel v šolskih klopih. Nekaterim so bila pretekla leta zelo trda, prepletena z boleznijo in nesrečami. Za njih bom držal pesti v tem letu. Konec leta smo dočakali na napolnjenem piranskem Tartinijevem trgu. Novo leto je najprej začel dunajski valček potem pa Bandera Rossa. Kako se stvari pravzaprav ponavljajo (to je bilo moje prvo silvestrovanje v Sloveniji po letu 1985)....

Korali

*Avto-
cesta*

Srečno 2008!

Jure Piškur

TAJSKA Dežela zelenja in prijaznih ljudi

Verdev Branko

*Branko in Metka Verdev z
vodičem v ospedju*

Dnevnik s poti

1. dan LJUBLJANA - BANGKOK

Potniki smo se zbrali na mednarodnem letališču Jožeta Pučnika Ljubljana. Prijava in polet s šest urnim postankom na istambulskem letališču nato 10 urni let proti Bangkok. Obroki na letalu.

2. dan BANGKOK - KANCHANABURI

Po pristanku letala in ureditvi vstopnih

formalnosti smo se z avtobusom odpeljali na zahod države v Kanchanaburi.

Vožnja skozi slikovito pokrajino se je končala na pomolu reke Kwai - Pak Saeng, od koder smo se s čolni prepeljali do našega hotela na reki. Namestitev. Večerja. Nočitev v bungalovih na splavih.

3. dan KANCHANABURI - MOST NA REKI KWAI - AYUTTHAYA

Po zajtrku prevoz s čolnom do pomola Pak Saeng, nato pa avtobusni prevoz do znamenitega mosta na reki Kwai, ki so ga z velikimi napori gradili zavezniški vojaki v japonskem ujetništvu. Most je bil del železnice, ki naj bi za potrebe japonske vojske povezovala obširni del indo-kitajskega polotoka. Ogledali smo si tudi pokopališče vojnih ujetnikov ter spominski muzej JEATH, kjer so razstavljene rekonstrukcije bambusovih kolib, v katerih so živeli vojni ujetniki. V kolibah so razstavljene skice, slike in fotografije življenja v taborišču. Po ogledu nadaljevanje poti Ayutthayi. Ob prihodu večerja in namestitev v hotelu. Nočitev v lepem in prostornem hotelu.

4. dan AYUTTHAYA - PHITSANULOKE

Zajtrk. Najprej smo si ogledali središče nekdanjega kraljestva Siam. Kulturno in zgodovinsko središče Tajske predstavlja osrednji tempeljski kompleks, kjer je bila štiri stoletja tudi prestolnica Kraljevine Tajske. Po ogledu enega najlepših tajskih mest, je sledil avtobusni prevoz proti severu Tajske. Pot nas je vodila mimo Nakorn Sawana, mesta, kjer se združita reki Ping in Nan v reko Chao Phraya do Phitsanulokeja, kjer se nahaja najlepši kip sedečega Bude na Tajskem: Phra Budda Chinarat. Nastanitev v hotelu. Večerja. Hoteli so fantastični s svojo prostornostjo, urejenostjo in kulinariko.

podobo Bude, narejene iz zlata. Po obisku nadaljujemo pot do Chiang Mai-a. Nastanitev v hotelu. Večerja. Nočitev.

5. dan PHITSANULOKE - SUKHOTAI - LAMPANG - CHIANG MAI

Po zajtrku smo se odpeljali v Sukhotai, kjer smo v zgodovinskem parku s statusom UNESCO-ve svetovne kulturne dediščine, občudovali starodavno prestolnico istoimenskega kraljestva iz 13. stoletja. Veličastna kraljeva palača in imenitni templji so nam ponudili izjemen vpogled v obdobje, ko sta tajska kultura in umetnost dosegli svoj vrhunec. Na poti proti današnjemu dnevnemu cilju smo se ustavili še v Lampangu in si ogledali tempelj Wat Pa That Lampang Luang, kjer hranijo

6. dan CHIANG MAI

Ko osrednje nižavje postane preveč soparno, se mnogi Tajci odpravijo v Chiang Mai, da uživajo v prijetnem hladu in svežini zelenih gričev. Chiang Mai je kulturno središče Tajske z avtohtono razvito kulturo »Lanna«, saj je bilo mesto izolirano vse do 1920. leta, ko je bila zgrajena železniška proga med Bangkokom in Chiang Maijem.

Po zajtrku smo obiskali središče za učenje delovnih slonov v džungli severno od mesta in opazovali te velike, pametne živali, kako pomagajo človeku pri gozdarskih delih. Ena od tajskih naravnih znamenitosti so tudi čudovite

orhideje, ki jih bomo občudovali na naravnem gojišču. Nadaljevanje dneva smo preživeli v »vasi obrtnikov«, kjer mojstri rokodelci nadaljujejo tradicijo svojih prednikov pri izdelavi čudovitih izdelkov iz različnih materialov: tkanine iz svile in bombaža, izdelane na ročnih statvah,

rezbarije iz tikovega lesa, srebrno posodje, znamenite dežnike iz posebnega papirja. Večerja, nočitev.

7. dan CHIANG MAI - BANGKOK - EVROPA

Po zajtrku transfer na letališče in polet v Bangkok. Po pristanku smo obiskali najznamenitejše palače na Tajskem - Velike Kraljeve palače s svetiščem Wat Phra Kaeo. Gradnja Velike palače in svetišča Wat Phra Kaeo, se je pričela leta 1782 za obeležje novega glavnega mesta in hrambo najsvetejše upodobitve Bude - Smaragdne Bude. Kompleks poslopij, ki je popolnoma

obkrožen s 1900 m dolgim obzidjem, je prava zakladnica izdelkov tajske umetnosti. Ko je tod še živela kraljevska družina, je bilo to samozadostno mesto v mestu.

Spoznavanje Bangkoka smo nadaljevali z vožnjo po starem mestnem središču in obiskali tri najpomembnejše templje: Wat Traimit (tempelj Zlatega Bude), Wat Po (tempelj Slonečega Bude) in Wat Benjamarborpit (tempelj Belega marmorja). Večerja v restavraciji. Prevoz na letališče, prijava na let in pozni polet proti Evropi.

8. dan LJUBLJANA

Po postanku na istambulskem letališču smo nadaljevali polet proti Ljubljani, kamor smo

prispeli v popoldanskih urah.

Potovanje je bilo čudovito, prav zaradi izredno prijaznih ljudi in čudovite zelene, urejene in kultivirane dežele, prav posebno te prevzame kulinarika, ki se pojavlja na vsakem koraku v vseh oblikah.

Branko Verdev

DOGODKI

HÄNDELSER

Zbogom, Janez Drnovšek

V Ljubljani ulica ali trg Janeza Drnovška

Slovenija, 26. februar 2008 07:24, zadnji poseg ob 20:53
Ljubljana - MMC RTV SLO

Janez Drnovšek je po dolgotrajni bolezni umrl v 58. letu starosti. Foto: MMC RTV SLO

V Zagorju ob Savi so ob 15.30 pokopali nekdanjega predsednika države in vlade Janeza Drnovška.

Pogrebu je poleg ožjih družinskih članov in pokojnikovih prijateljev prisostvovalo še okoli tisoč ljudi. Žalni sprevod s sinom **Jašo Drnovškom**, hčerko **Nano Forte** in sestro **Heleno Drnovšek Zorko** se je izpred mrliške vežice ob 15.00 napotil proti družinskemu grobu, kjer so pokopani tudi Drnovškovi starši. Spontano mu je sledila tudi množica ljudi, ki se je zbrala pred mrliško vežico. Pred grobom je v spomin na svojega brata nekaj besed spregovorila sestra Helena, ki je izpostavila pomembnost duhovnosti in dobrote.

Trije predsedniki so se še zadnjič poklonili

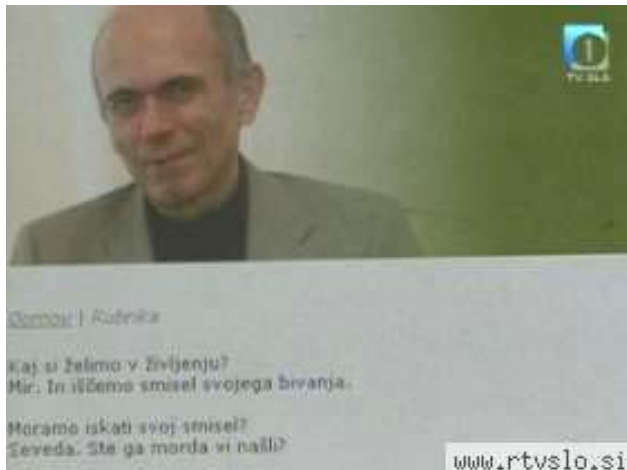
Nekdanjemu predsedniku so se že dopoldne še zadnjič prišli poklonit predsednik države **Danilo Türk**, premier **Janez Janša** in predsednik DZ-ja **France Cukjati**. Vsi trije so izrekli tudi sožalje pokojnikovemu sinu Jaši, hčerki Nani in sestri Heleni Drnovšek Zorko ter se vpisali v žalno knjigo. Ob koncu vpisov v žalno knjigo in izrekanju sožalja je okrog 15. ure sledil nastop kantavtorja **Vlada Kreslina**. Drnovšku so se prišli pokloniti tudi predsednica in podpredsednica LDS-a, Katarina Kresal in Zdenka Cerar, člani strankine poslanske skupine in zagorski župan Matjaž Švagan, člani SLS-a, ki so bili ministri v njegovi vladi med letoma 1997 in 2000, nekdanji predsednik republike Milan Kučan, nekdanji guverner Banke Slovenije Mitja Gaspari, predsednik Zaresa Gregor Golobič s skupino poslancev svoje stranke in avstrijski veleposlanik v Sloveniji Valentin Inzko.

Maša za pokojnega predsednika

V ljubljanski stolnici je bila zvečer maša za pokojnega predsednika, ki jo je daroval ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran v navzočnosti apostolskega nuncija in drugih slovenskih škofov, duhovnikov in vernikov. Nagovor je imel celjski škof Anton Stres, ki je o Drnovšku povedal, da je bil zagovornik človekoljubja, ki duhovnosti ne podcenjuje in ne izključuje, ampak jo postavlja v ospredje človekovega zanimanja. S tem je po besedah Stresa šel onstran tistega, kar se je pričakovalo od njega kot državnika. Poudaril je tudi to, da si je Drnovšek odločno prizadeval, da bi prerasli stara nasprotja, zamere in predsodke ter da bi tudi Katoliška cerkev v Sloveniji delovala samoumevno, brez ovir. Prav njemu se moramo zahvaliti, da je Slovenija leta 2001 sklenila svoj prvi mednarodni sporazum s Svetim sedežem o položaju Cerkve, je dodal Stres.

Vpis v žalne knjige še danes in jutri

Spominu na Janeza Drnovška se je še danes in jutri mogoče pokloniti z vpisom v številne žalne knjige, ki so odprte v predsedniški palači v Ljubljani, v številnih občinah po Sloveniji ter v domačem kraju Janez Drnovška, v Bruslju in na [spletni strani urada predsednika](#). V spletno žalno knjigo se je od včeraj popoldne vpisalo več kot 34.000 ljudi, v predsedniški palači pa se jih po podatkih urada predsednika republike vsako uro vpiše od 150 do 180. Žalne knjige bodo po vsej državi odprte še jutri. Svojem nekdanjega predsednika je v imenu Slovencev po svetu sožalje izrazil tudi vladni urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. *"Spominjali se ga bodo kot modrega in preudarnega politika, ki je popeljal Slovenijo k samostojnosti in je imel ključno vlogo v pripravi Slovenije na vstop v Evropsko unijo. V srcih Slovencev po svetu je pustil globoko in neizbrisno sled,"* so sporočili iz urada.

Ulica ali trg Janeza Drnovška

V Ljubljani bodo po preminulem nekdanjem predsedniku republike in vlade Janezu Drnovšku poimenovali eno izmed ulic ali trgov. Posebna komisija bo svojo odločitev sprejela do poletja.

POZIVAL K MIRU IN DOBROTI
Janez Drnovšek

Kaj si želimo v življenju?
Mir. In iščemo smisel svojega bivanja.

Moramo iskati svoj smisel?
Seveda. Ste ga morda vi našli?

Je smisel bivanja v izpolnjevanju
materialnih želja?
Za mnoge ljudi je res tako.

Pa so res našli smisel?
Našli so smisel v nesmislu.

Je izpolnjevanje materialnih želja
nesmiselno?
Nesmiselne so želje.

Saj ne moremo biti brez želja?
Če smo brez želja in pričakovanj, smo
tudi brez skrbi. Smo mirni.

Je dovolj, da smo mirni?
Če smo mirni, smo našli smisel.

Je mir tisto, kar iščemo?
Mir je tisto, kar lahko najdemo.

Je poleg miru še kaj, kar iščemo?
Iščemo lahko, le najti ne moremo.

Najdemo lahko uspeh, denar, moč in
slavo.
A izgubimo svoj mir.

Če imamo vse to, še potrebujemo mir?
Še bolj ga potrebujemo.

Pa ga potem ne moremo najti?
Le, če nismo navezani na uspeh, denar,
moč in priznanje.

Težko je ne biti navezan na vse to!?
Če smo navezani, nas skrbi, nas je strah,

da bomo to izgubili.
Strah in skrbi pa prinašajo nemir.

Saj je vsakogar strah ali pa ga kaj skrbi!?
Ker si prizadeva, da bi kaj pridobil ali
obdržal.

Strah nas je smrti!?
Ker smo navezani na materialno bivanje.

Saj je vsako bivanje materialno!?
Lahko je tudi duhovno.
Kakšno je duhovno bivanje?
Tisto, ki presega materialno.

Kako ga lahko presega?
Tako, da presega navezanosti.

Tudi navezanosti na življenje?
Tudi navezanosti na življenje.

Če nismo navezani na življenje, potem
smo mirni?
Potem smo mirni. Niti smrti se ne bojimo,
še manj česar koli drugega.

Ali je to smisel, ki ga iščemo?
Takšen mir iščemo. Če ga ne najdemo,
smo ujetniki strahov in skrbi.

Pa je življenje brez materialnih
navezanosti res smiselno?
Ali so strahovi in skrbi smiselni?

Poleg miru mora biti še kaj, kar daje
našemu življenju smisel!?
Res je. Dobrota.

Dobrota?
Ustvarjati moramo dobro. To daje
našemu življenju smisel.

Torej mir in dobro?
Mir in dobro.

Prispevek poslal: **Peter Bernardi**

SLOVENIJA – predsedujoča EU, januar, 2008 – juni, 2008

Vodenje Sveta EU

Slovenija bo v prvi polovici leta 2008 vodila vsa zasedanja predsednikov držav, oziroma vlad in Sveta EU. V skladu z veljavno razdelitvijo nalog med ministrski svet predsedujoče države članice vodi predsednik vlade zasedanja Evropskega sveta, medtem

ko pristojni ministri vodijo srečanja na svojih področjih, pri čemer je število dogodkov odvisno od posameznih resorjev. Zunanji in finančni ministri se praviloma srečajo dvakrat mesečno, ministri, pristojni za druga področja, pa se med šestmesečnim predsedovanjem navadno sestanejo enkrat do dvakrat.

Predsedujoča država bo pripravila in vodila tudi 12 neformalnih zasedanja Sveta v Sloveniji, na katerih bodo imeli ministri priložnost bolj sproščeno razpravljati o aktualnih temah. Poleg tega se bo v Sloveniji zvrstilo približno 150 sestankov v okviru predsedovanja na nižjih ravneh.

Med slovenskim predsedovanjem bo v Bruslju oziroma Luksemburgu okrog 2000 uradnih zasedanj, med katerimi bodo tedenska zasedanja Odbora stalnih predstavnikov, ki ga sestavljajo ambasadorji držav članic (Coreper II) ali njihovi namestniki (Coreper I), in redni sestanki odborov in delovnih skupin.

Predsedujoča država je odgovorna za učinkovito pripravo dela Sveta in za zagotavljanje napredka s kompromisnimi predlogi in sporazumi med državami članicami. Podpisuje tudi sprejete pravne akte in nosi politično odgovornost za vse sprejete odločitve. Zato je pomembno, da nastopa kot nevtralni posrednik, ki zastopa evropske interese in čim manj izpostavlja lastne nacionalne prednostne cilje ali interese posameznih držav članic.

Naloge predsedovanja

Priprava in vodenje zasedanj Evropskega sveta, Sveta Evropske unije, pripravljalnih odborov in delovnih skupin.

Zastopanje Sveta EU pri sodelovanju z drugimi ustanovami in organi EU, kot sta Evropska komisija in Evropski parlament.

Zastopanje Evropske unije pri mednarodnih organizacijah in v odnosih z državami zunaj Evropske unije.

Priznanje Kosova

Ljubljana – Državni zbor je 5. marca, 2008 na izredni seji s 57 glasovi za in štirimi proti od navzočih 67 poslancev sprejel sklep o priznanju neodvisnosti in suverenosti Kosova. S tem je Slovenija priznala Kosovo kot neodvisno in suvereno državo. Proti priznanju so glasovali poslanci SNS in vodja poslanske skupine nepovezanih poslancev **Sašo Peče**.

Vir: It, 2008

8 mars - Internationella kvinnodagen - en översikt

Den internationella kvinnodagen (den 8 mars) firas av kvinnogrupper över hela världen. Datumet firas också i FN och i många länder är det en nationell helgdag. När kvinnor från alla kontinenter, ofta med olika etnisk, språklig, kulturell, ekonomisk och politisk bakgrund, firar "sin dag", kan de se tillbaka på mer än nittio års kamp för jämlikhet, rättvisa, fred och utveckling.

Den internationella kvinnodagen är berättelsen om vanliga kvinnor som har skapat historia: kvinnors kamp i århundraden för att få delta i samhället på samma villkor som män. I det gamla Grekland uppmanade Lysistrate till sexstrejk mot männen för att få slut på kriget. Under den franska revolutionen ville kvinnorna i Paris ha "frihet, jämlikhet och broderskap" och marscherade till Versailles för att kräva rösträtt.

Idén med en internationell kvinnodag uppkom för första gången vid sekelskiftet som i industriländerna var en period med expansion, turbulens, stor befolkningstillväxt och radikala ideologier.

Nedan följer en kort kronologi över de viktigaste händelserna.

1909 Den första nationella kvinnodagen firades i hela USA den 28 februari enligt en förklaring från det amerikanska socialistpartiet. Kvinnor i USA fortsatte att fira dagen den sista söndagen i februari fram till 1913.

1910 Under ett möte i Köpenhamn som arrangerades av Socialist International instiftades en kvinnodag för att hedra kvinnorörelsen och för att främja kampen för kvinnors rösträtt. Förslaget antogs enhälligt av mer än 100 kvinnor från 17 olika länder, bl.a. av de tre första kvinnliga medlemmarna av Finlands parlament. Inget bestämt datum för kvinnodagen sattes.

1911 Som ett resultat av mötet i Köpenhamn året innan firades Internationella kvinnodagen för första gången (den 19 mars) i Österrike, Danmark, Tyskland och Schweiz, där mer än en miljon kvinnor och män deltog i möten. Förutom att kräva rösträtt och rätt till offentliga ämbeten, krävde de rätt till att arbeta, rätt till facklig utbildning och att få slut på diskriminering på arbetsplatsen.

Mindre än en vecka senare, den 25 mars, omkom mer än 140 arbetande flickor, de flesta italienska och judiska immigranter, i den tragiska Triangle-branden i New York. Denna händelse fick stor betydelse för arbetslagstiftningen i USA, och de arbetsförhållanden som ledde till katastrofen diskuterades på de efterföljande kvinnodagarna.

1913-1914 Som en del av fredsrörelsen, som började spira i slutet av första världskriget, firade ryska kvinnor sin första kvinnodag den sista söndagen i februari 1913. Överallt i Europa hölls kvinnomöten på eller runt den 8 mars följande år, antingen för att protestera mot kriget eller för att uttrycka solidaritet med sina medsystrar.

1917 Två miljoner ryska soldater dog i kriget och ryska kvinnor valde återigen den sista söndagen i februari till att strejka för "bröd och fred". De politiska ledarna var

emot strejken, men kvinnorna fortsatte. Resten är historia: fyra dagar senare tvingades tsaren att abdikera och den provisoriska regeringen gav kvinnor rösträtt. Den historiska söndagen var den 23 februari enligt den julianska kalendern som då användes i Ryssland, och den 8 mars enligt den gregorianska som användes överallt. Sedan dess har den internationella kvinnodagen fått en ny global betydelse för kvinnor i både utvecklade och utvecklingsländer. Den växande internationella kvinnorörelsen som stärkts av fyra världskonferenser i FN-regi, har haft stor betydelse för det gemensamma arbetet för kvinnors rättigheter, bl.a. kvinnors rätt att delta i den politiska och ekonomiska utvecklingen. Den internationella kvinnodagen är alltmer ett tillfälle att tänka tillbaka på de framsteg som nåtts, att kräva förändringar och att fira de kvinnor som med mod och beslutsamhet har spelat en avgörande roll i utvecklingen av kvinnans rättigheter.

FN:s roll Mycket få av de ämnen som har behandlats av FN har fått större och bredare stöd än kampen för att främja och skydda kvinnors lika rättigheter. FN-stadgan som undertecknades i San Francisco 1945 var det första internationella avtalet som fastslog jämlikhet mellan män och kvinnor som en grundläggande mänsklig rättighet. Sedan dess har organisationen hjälpt till att skapa en rad historiska internationellt antagna handlingsprogram, normer och mål för att främja kvinnors status över hela världen.

Under årens lopp har FN:s arbete för kvinnor ägt rum på fyra olika områden: stärkande av juridiska åtgärder, mobilisering av opinion och internationellt engagemang, utbildning och forskning och hjälp till utsatta grupper. Idag är principen i FN:s arbete att samhällets mest allvarliga sociala och ekonomiska eller politiska problem inte kan lösas på ett hållbart sätt utan världens kvinnors fulla deltagande och bemyndigande.

Poznamo Mednarodni dan žena? Za osvežitev spomina malce zgodovine (ki se od vira do vira razlikuje, zlasti se različni viri razlikujejo v datumih). Prve večje demonstracije za pravice žensk so bile leta 1908 v ZDA, katere so organizirale socialistke. Leta 1910 je bil na socialistični internacionali v Copenhagenu podan prvi predlog za dan žena. 19. marca 1911 so prvič počastili ta dan (Nemčija, Avstrija, Danska, Švica). Mednarodni dan žena se je dogajal zadnjo nedeljo v februarju, tako tudi 23. februarja 1917 (julijanski koledar) v Rusiji, kar znese 8. marec po gregorijanskem koledarju, ko so ženske priredile množične demonstracije. Štiri dni kasneje je car abdiciral, začasna vlada pa je ruskim ženskam podelila volilno pravico. Zato ravno 8. marec.

Leto 1975 je bilo mednarodno leto žensk in takrat so Združeni narodi proglasili 8. marec za mednarodni dan žena. Zahteve, ki so jih ženske v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja postavljale na množičnih zborovanjih širom (v glavnem Zahodnega) sveta:

- pravica do dela;
- enako plačilo za enako delo;
- enake možnosti za delo in izobrazbo;
- svobodna vzgoja otrok in možnost otroškega varstva;
- brezplačna, varna kontracepcija;
- legalna in varna možnost abortusa

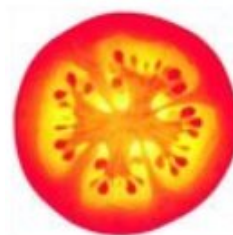
Hrana, ki zdravi (in spominja na telesne organe)

Zelenjava oziroma sadje nosi v sebi vzorec, ki je podoben telesnemu organu ali fiziološki funkciji telesa. Ta vzorec deluje kot znamenje ali znak in hrani ter zdravi telesne organe.

Oglejmo si nekaj teh podobnosti in blagodejnih koristi.

Kolobar korenja spominja na človeško oko. Ima zenico, šarenico in razširjene linije resnično spominjajo na človeško oko. Tudi znanstveniki so potrdili, da korenje krepi krvni obtok in izboljšuje delovanje oči.

Paradižnik ima štiri kamrice in je rdeče barve. Tudi srce ima štiri kamrice in je rdeče barve. Vse raziskave so potrdile, da paradižniki delujejo blagodejno na srce in kri.

Grozdne jagode visijo v grozdu, ki ima obliko srca. Vsaka grozdna jagoda izgleda kot krvna celica in raziskave so potrdile, da grozdje blagodejno vpliva na srce in poživilja kri.

Jedro oreha izgleda kot majhni možgani, z levo in desno hemisfero, z malimi in velikimi možgani. Tudi gube ali zavoji pri orehu spominjajo na možgansko skorjo. Vemo, da orehi pomagajo razviti preko tri ducate živčnih oddajnikov za možgansko delovanje.

Rdeči ledvičasti fižol dejansko spodbuja delovanje ledvic in ja, spominja na človeške ledvice.

Zelena, rabarbara, por in še več je take zelenjave (in sadja), ki fizično spominjajo na kosti. Ta živila vplivajo na trdnost kosti. Kost sestoji iz 23 % natrija in ta živila vsebujejo 23 % natrija. Če vam primanjkuje natrija, ga telo srka iz kosti, kar kosti slabi. Tovrstna živila

zopet napolnijo potrebe po natriju v telesu.

Jajčevci, avokado in hruške krepijo zdravje, delovanje maternice in materničnega vratu – tudi izgledajo kot omenjena ženska organa. Sodobne raziskave so pokazale, da samo en zaužit avokado na teden pomaga ženski, da hitreje izgubi kilograme pridobljene med nosečnostjo, hormoni pridejo v ravnovesje, avokado prav tako varuje pred rakom na materničnem vratu. Nadvse zanimivo je naslednje dejstvo: natanko 9 mesecev je potrebnih, da vzgojimo avokado (od cveta do zrelega sadeža).

Fige so polne semen in med rastjo visijo v paru. Fige povečajo gibanje spermijev, število spermijev in plodnost.

Sladki krompir spominja na trebušno slinavko. Dejansko uravnateži glikemični indeks pri diabetikih.

Olive krepijo zdravje in delovanje ovarijev.

Čebula je podobna telesnim celicam. Sodobne raziskave so pokazale, da čebula pomaga odstraniti odpadne snovi iz vseh telesnih celic. Proizvaja solze, ki očistijo vrhnje plasti v očeh.

Banane, kumarice, bučke,... blagodejno vplivajo na velikost in moč moškega spolnega organa.

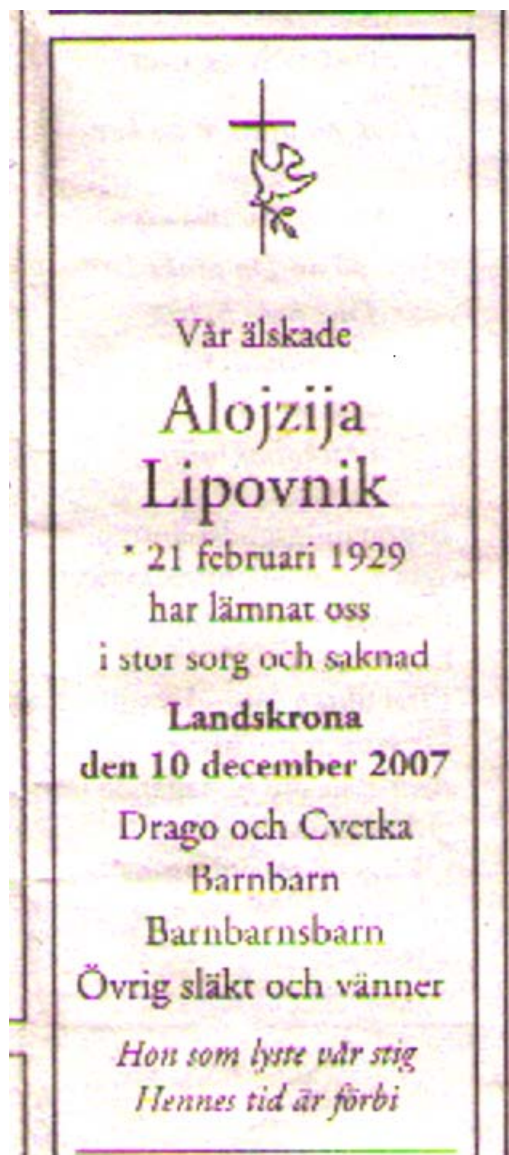

Arašidi imajo močan učinek na moda in libido. V Srednjem veku je cerkev moškim prepovedala uživanje arašidov. Ste vedeli, da *arginine*, glavna sestavina v viagri, pride iz arašidov.

Jolanda Borovnik; prevod: Valerija Hozjan
Vir: www.dontolmaninternational.com/

V spomin

OGLASI

V strogem centru Malinske na otoku Krku v neposredni bližini morja oddajamo (dobrih 100 m od najbližjega kopališča) apartmaje za dve ali več oseb. Vsi zainteresirani lahko pokličete na tel. št. 00386 31 329-503 ali pišete na e-naslov nevenka.turk@amis.net.

Nov otroški časopis Pozdravljen moj prijatelj. Zopet je izšla nova številka brezplačnika - BOMI - otroški mesečnik. Najnovejšo številko lahko dobiš na spletni strani: <http://www.bomi.si>, ali na povezavi: <http://bomi.si/?p=136>
Lep pozdrav, tvoj BOMI. Za prijavo pošlji e-mail z naslovom PRIJAVA na bomiprijava@afnegunca.com.

Landskrona, sommaren 2004

<<<<<<<<< Landskrona, jeseni, 1977

Landskrona-teater, 2002: Gusti, Evy, Justin och Ingrid

Justin Hvala pred svojo rojstno hišo v Ponikvah, Slovenija, 2007

VADSTENA, 2007; 45 let SKM, Švedska

Vadstena, 2007

Vadstena, 2007 Vadstena, 2007 - 45 let SKM na Švedskem

Izdajatelj / Utgivare:**PG 721877-9****Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige****Box 237, 261 23 LANDSKRONA****Telefax: 0457-771 85 / 031-52 82 96****Predsednik/Ordför: Ciril M Stopar, Tajnik/Sekr: Marjana Ratajc****KK SLOVENIJA**

c/o Rudolf Uršič

Norregata 9, 633 46 Eskilstuna

Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49

IVAN CANKAR

N Långgatan 93

330 30 Smålandsstenar

Preds.: Branko Jenko, 0371-303 15

SD SIMON GREGORČIČ

Scheelegatan 7

731 32 Köping

Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10

293 34 Olofström

Preds.: Ciril M. Stopar, 0457-771 85

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14

411 38 Göteborg

Preds.: Jože Zupančič, 031-98 19 37

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

c/o Barač, Pårpsv 37

256 69 Helsingborg

Preds.: Milka Barač, 042-29 74 92

SLOVENSKA AMBASADA

Styrmansgatan 4

114 54 Stockholm

08-545 65 885/6

Fax 08 662 92 74,

e-pošta: vst@gov.sitomaz.mencin@gov.si andrej.knaus@gov.si**SKD FRANCE PREŠEREN**

Box 5271

402 25 Göteborg

Ladislav Lomšek, 031-46 26 87

SKD PLANIKA

V:a Hindbyvägen 18

214 58 Malmö

Ivanka Franceus, 040-49 43 85

DRUŠTVO ARENA

Brantaforsv 10

372 50 Kallinge

tel.: 0457-20840/ 103 80

SLOV. DRUŠTVO V STHLM

BOX 832

101 36 Stockholm

Pavel Zavrel, 08-85 72 59

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

c/o Bencek-Budja, Hantverkarg 50

261 52 Landskrona

A. Budja, 0418-269 26

SLOVENSKA KATOL. MISIJA

Parkgatan 14

411 38 Göteborg

Zvone Podvinski, 031-711 54 21

**VELEPOSL. KRALJEVINE
ŠVEDSKE**

Ajdovščina 4/8

SI - 1000 Ljubljana,

Slovenija

(+386) 01-300 02 70